

BULLETIN

DE LA

SOCIÉTÉ IMPÉRIALE

DES NATURALISTES

DE MOSCOU.

TOME LVII.

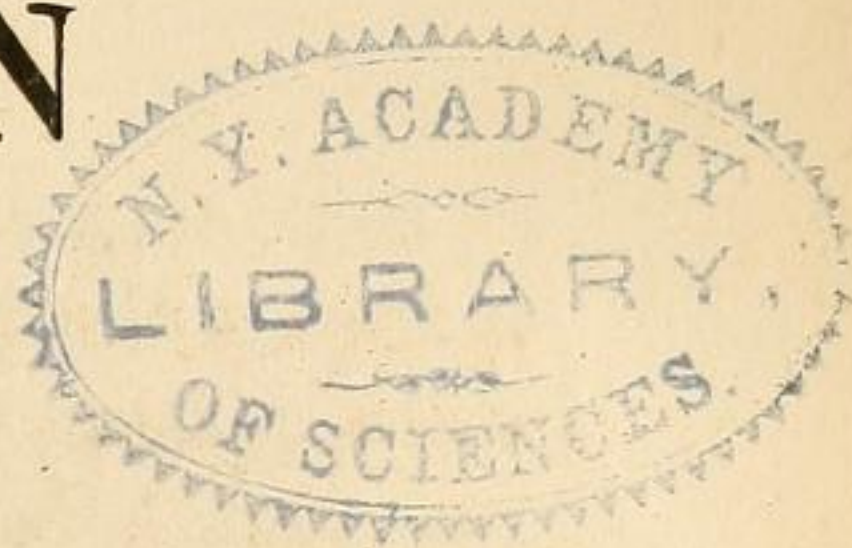
ANNÉE 1882.

№ 1.

MOSCOU.

Imprimerie de l'Université Impériale. (M. Katkoff.)

1882.

MATERIALIA AD ZOOGRAPHIAM PONTICAM COMPARATAM,

auctore

Voldemaro Czerniavsky.

Fasc. III. Vermes.

МАТЕРІАЛЫ ДЯ СРАВНТЕЛЬНОЙ ЗООГРАФІИ ПОНТА

Владимира Чернявскаго.

(Contin. Vide Bulletin 1880. № 4, p. 213.)

Fam. 11. **Phyllodoceae** (Gr.) Ehlers, 1864.

Syn.: Fam. *Phyllodocidae* Jonst. (l. c. 1865, p. 173),
Malmgren (l. c. 1867, p. 19).

» Tribus *Phyllodocia propria* Qfgs 1865.

» » *Phyllodocidae* Clap. 1870.

Tabula comparata 18 gener.:

I. Pedes uniremes. Caput antennis:

A) 2 modo instructum. Cirri tentaculares 8 (4 paria). . . Gen. *Macrophyllum* (Schmarda) Qfgs.

B) 4 instructum. Cirri tentaculares:

a) 4 (2 paria):

1) unum par in segmento buccale et unum par in segm. 1-mo setigero sita. *) Oculi 2 (*L. pterophora*) vel 4 (*L. aurantiaca* (Schmarda) Qfgs.) Gen. *Lugia* Qfgs, amplif.

2) ambo paria in segmento buccali (unico). Oculi 2 vel 4. . . . Gen. *Eteone* (Sav.) Qfgs.;—Syn. *Mysta* Mlmgr.

b) 6 (3 paria):

1) Segmenta buccalia 2 vel 3. . . . Gen. *Mystides* Theel.—2 subgen.:

*) Segm. buccalia 2; 1-mum uno pare cirror. tentacularium, 2-dum duobus paribus instructa. . . Subg. *Mesomystides* m. (*M. caeca* Langerhans, Madeira).

***) Segm. buccalia 3, singulo pare cirror. tentacul. instructa. . . . Subg. *Protomystides* m. (*M. bidentata* Langerhans, Madeira).

c) 8 (4 paria). Oculi 2, rarissime 4.

1) Segmentum buccale unicum, indivisum, omnia 4 paria cirrorum tentacularium generans. . . . Gen. *Genetyllis* Mlmgr.

2) Segmenta buccalia 2 distincta:

+ uterque cirrorum tentacularium pari-

*) Vid. *L. Pterophora* (Ehl.) Qfgs.

bus 2-bus instructum. . . . Gen. *Phyllodoce* (Sav.) s. str. (=subg. Langerh.)

+ + 1-mum paria 3 cirror. tentacul., 2-dum (1-mum setigerum) unum par gerentia. . . . Gen. *Anaitis* Mlmgr. 1865 (Clap. pr. p. 1868).

+ + + Cirri tentaculares: 1-mum par sub capite, 2-dum et 3-ium in segmento 1-mo, 4-xum par in segm. 2-do affixum... Gen. *Anaitides* nov. gen. (*Phyllodoce* s. str. Mlmgr.).

3) Segmenta buccalia 3: 1-mum vel 2-dum tentaculorum duobus paribus instructum, reliqua duo tentac. paribus singulis instructa. Gen. *Carobia* (Qfsg) Marenzeller, amplif.

C) 5 instructum. Cirri tentaculares:

a) modo 1 par. Oculi 4. . . . Gen. *Porroa* Qfsg. (*Eulalia microphylla* Schmarda).

b) 4 paria. Oculi 2 vel 4 (gen. *Eulalia* (Sav.) Oerst.):

1) Segmentum buccale unicum, cirros tentaculares omnes gerens. Oculi? . . . Gen. *Eulalides* nov. gen.

2) Segmentum buccale duplex. Cirri tentaculares:

+ utrimque 2,2 dispositi. Oculi? . . . Gen. *Mesoeulalia* nov. gen.

+ + utrimque 3,1 dispositi. Oculi 4. . . Gen. *Paraeulalia* nov. gen.

3) Segmentum buccale triplex. Cirri tentaculares utrimque 1,2,1 dispositi.

+ Cirri tentac. omnes simplices. . . . Gen. *Eulalia* (Sav.) s. str. m.

+ + Cirrus tentacul. ventralis segmenti 2-dilimbo membranaceo lato (interdum velifero) praeditus. Oculi? Subgen. *Pterocirrus* Claparède 1868, Langerh. 1879.

c) 5 paria. Oculi 2. . . . Gen. *Kinbergia* Qfgs. 1865 (*Phyllodoce* pr. p. Grube, Schmarda: 2 sp.).

II. Pedes pr. p. uniremes et pr. p. biremes:

A) in segmentis setigeris 3 anticis uniremes, in ceteris biremes, ramo dorsali setis simplicibus, ramo ventrali setis compositis armato. Antennae 4 minimae. Oculi 2. Cirri tentaculares: modo unum par rudimentare. Gen. *Lacydonia* Marion et Bobretzky, 1875.

III. Pedes biremes.

A) Antennae 4. Oculi 2. Annulus buccalis unicus 4 paria cirror. tentacularium gerens.. Gen. *Notophyllum* Oerst. (Qfgs: 3 sp. cogn.).

B) Antennae 5. Oculi 2.

a) Segmenta buccalia 3: 1-mum setis nudum, uno pare cirrorum tentacul. instructum, 2-dum et 3-ium setigera, 2-dum duobus paribus cirror. tentacul. praeditum. Gen. *Eunotophyllum* nov. gen. (*Notophyllum* Langerhans, Wurmfauna v. Madeira, II, 1879, pp. 311 — 312, fig. 47—48: *N. alatum* et *frontale* Langerh.).

- b) Segmentum buccale unicum, utrimque 4 cirris tentacularibus instructum Gen. *Pseudonotophyllum* nov. gen. (*Notophyllum* Malmgren, Nord. Hafs-Annul. l. c. 1865, pp. 92—93, tab. 14. f. 33; Annul. polych. 1867, p. 19: *N. polynoides* Oerst. Hab. Scandinavia).

Gen. 23. ETEONE (Sav.) Oerst. rev., Qfigs.

O e r s t e d, Annulat. Danic. consp. 1843, pp. 29—30, tab. 5. fig. 77 et 84 (*E. Sarsii*, *maculata* et *pusilla* Oerst.); Groenlands Annul. Dorsibr. 1843, pp. 185—187, tab. 2. fig. 20, 28, 42 et 49, tab. 3. fig. 47 (*E. longa* (F.), *flava* (F.) et *cylindrica* Oerst.); — Grube, Fam. d. Annel., l. c. 1850; Separ. 1851, pp. 57 et 130 (8 sp.); Meeresf. v. Lussin, 1864, pp. 81—82 (*E. siphodonta* (Delle Ch.) Gr.); — Quatre fages, H. n. des Annelés, t. II, 1865, pp. 145—151, pl. 18 (=7 bis). fig. 18—23 (10 sp., 2 nov.), p. 162 (*Lumbrineris siphodonta* Delle Cz.=*E. siphod.* Gr.); — Malmgren, Nord. Hafs—Annul. l. c. 1865, pp. 101—103, tab. 15. fig. 35—38 (4 sp.: 2 nov.); Annul. polych. Spitsberg., Groenl. etc. 1867, pp. 26—29, tab. 2. fig. 12—15, tab. 3 fig. 21—23 (12 sp.: 4 nov.); — Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 550—554, pl. 17. fig. 5, pl. 12. fig. 5 et pl. 18. fig. 2 (3 sp.: *E. ormata*, *siphonodonta* (Gr.) et *lactea* Clap.).

Syn.: *Eteone* pr. p. Schmarda, Neue Annel. 1861, p. 85, 3 figg. (*E. tetraophthalma* S.).

Non syn.: *Eteone*, Ehlers, 1864 (= *Lugia*).

Syn.: *Mysta* (an subgen?). Malmgren, Nord. Hafs—Annul. l. c. 1865, pp. 100—101, tab. 15. fig. 34; Annul. polych. 1867, p. 26. fig. 20 (*M. barbata* Mlmgr.).

Diagn. gen.: Caput antennis 4 et oculis 2 vel 4 instructum. Segmentum buccale unicum, cirrorum tentacularium ambo (2) paria gerens. Pedes uniremes, setis compositis armati.

Прим. Единственный видъ описанный въ монографіи Ehlers'a (Borstenw.), именно *E. pterophora*=*Lugia pte-*

rophora Qfgs., принадлежит къ роду *Lugia* *) Qfgs, который отличается тѣмъ, что ротовой сегментъ раздѣленъ на 2, изъ которыхъ каждый несетъ по одной парѣ cirri tentaculares.

39. *Eteone picta* Qfgs.

Quatrefages, H. n. des Annelés, t. II, pp. 147 — 148, pl. 18. fig. 18—23;—Macintosh, Invertebr. of St. Andrews (Ann. of Nat. Hist. 1874, vol. 14), p. 197;—Marion et Bobretzky, Ann. du g. de Marseille, l. c. 1875, p. 62.

Syn.: *E. armata*. Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 550—551, pl. 17. fig. 5, A—E (=var. *neapolitana* m.);—Бобрецькій, Отчетъ объ изслѣд. лѣт. 1869, l. c. 1870, p. 6; Мат. для ф. Черн. моря, Аннел. l. c. 1870, p. 242;—Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. моря, 1872. Списокъ Черном. жив. р. 109.

Syn.: *E. striata* Bobretzky. Бобрецькій, Щетинконогіе черви Севастопольск. бухты (Тр. I-го Съѣзда Р. Е. 1868), pp. 154—155, fig. 44—46 (*forma sevastopolica* m.).

a) *Forma suchumica* m.

Formae typicae (vid. Quatrefages) similis.

Corpus flavescens vel. pallide—viridescens, vel albescens, medio dorsi, lateribus et pedibus supra e flavo rubrescente tenuiter pigmentatis; segmenta omnia postice in medio dorsi utrimque maculis binis transverse-elongatis fusco rubro—brunneis et quasi (plus minusve) dendriticis, in segmentis 11 (in exempl. maj. plus numeros.) anterioribus inter se omnino coalitis et vittas transversas singulas formantibus, in segmentis seteris inter se

*) Характеристику рода *Lugia* Qfgs. я исправляю такъ: *Lugia* Qfgs, amplif. Segmenta buccalia 2, utrimque cirris tentacularibus singulis instructa. Cetera ut in gen. *Eteone*.

plus minusve anastomozantibus; in lateribus segmentorum maculae utrimque binae (antica et postica) subovales, fusco rubro—brunneae, in segmentis anterioribus inter se plus minusve coalitae. Pedes maculis singulis fusco rubro—brunneis ornati. In segmentis posticis maculae omnes sensim diminuentes et minus distinctae. Cirri dorsales (in segm. 2-do ut solet nulli) in segm. anterioribus (7 circ.) e flavo albescentes, in segm. sequentibus (circ. 4) pigmento leviter roseo et sparso colorati, in segm. ceteris pigmento simili retrorsum sensim crescente ornati, in segm. posticis dense rosei. Cirri caudales elongate ovaes et colore densissime roseo insignes. Oculi rotundati, fusco rubro—brunnei, aspectu primo nigri.

Long. corp. 12—58 mm., segmentis 82—149; latit. exempl. maj. usque ad 2 mm.

Animal noctu pelagice natans.

Глаза сухумской формы не черные, какъ кажется съ перваго взгляда, а темнаго краснобураго цвѣта; съ внѣшней стороны каждаго просвѣчиваетъ хрусталикъ, который кажется краснымъ, потому что здѣсь утоньшенъ слой пигмента.

Тѣло этого червя представляетъ основной фонъ желтоватый, свѣтло-зеленоватый или бѣловатый; на спинной сторонѣ оно покрыто красновато-коричневыми пятнами, расположенными подобно тому, какъ описано у севастопольской формы. Желтовато-зеленоватый фонъ тѣла, иногда болѣе густой на головѣ, на спинныхъ усикахъ (листочкахъ) и на срединѣ каждаго изъ трехъ отдѣловъ каждаго сегмента (средній и 2 боковые), особенно же на среднемъ; онъ происходитъ отъ крупинчатаго пигмента, формы болѣе или менѣе округленной или овальной, скученнаго въ этихъ мѣстахъ. Красно-коричневый же пигментъ состоитъ изъ крупинокъ неправильной и разнообразно вытянутой формы.

Голова впереди рѣзко отдѣляетъ широкую лопасть, на которой сбоковъ прикрѣплены усики (antennae).

Hab. Sinus Suchum. zona littor., in profund. 1—1,5 metr. fundo lapidoso et inter *Cystoziras* densas; 1867/IX, 1874—76/VII—IX; frequens.

Mus. Zool. Acad. Petropol. (Czerniavsky).

Привожу измѣренія нѣкоторыхъ экземпляровъ, съ показаніемъ числа сегментовъ, мѣста и времени ловли.

1 exempl. 58 mm. long. (in spiritu 38 mm. long. et usque ad 2 mm. lat.), segmentis 149. Противъ города, на поверхности большихъ камней, устилающихъ дно на глуб. 1,5 метра; 1867 16/IX. Днемъ.

1 exempl. 30 mm. long. segmentis 109. Противъ устья турецкой канавы, между *Cystozira*'ми растущими на большихъ камняхъ дна, на глуб. 1 — 1,5 метра; 1874 6/VIII; тамже 26 августа 1 экз. длиною 8 mm. Днемъ.

1 exempl. 14 mm. long., segmentis 109. У устья рѣчки Баслы, вправо не болѣе 6 метровъ отъ потока изъ рѣчки, на глуб. 1 метра; 1874 13/VIII вечеромъ около 10 ч.; пойманъ кисейнымъ сачкомъ.

6 exempl. 12—21 mm. longa, segmentis 82 — 112. Противъ адмиралтейства: у фелюжнаго сарая и казенной пристани, на глуб. 1—1,5 метра; 1874 29/VII — 2/VIII вечеромъ; ловились кисейнымъ сачкомъ близъ дна, вмѣстѣ съ многочисленными свѣтящими мизидами и пр.

1 экземпляръ найденъ былъ въ трубкѣ аннелиды *Centrocorone*, противъ устья турецкой канавы, на глуб. 1 метра; 1874 1/IX.

b) *Forma sevastopolica*.

Vid. Bobretzky, l. c. 1868 et 1870.

Hab. Sinus Sevastopol. (Bobretzky).

Gen. 24. CAROBIA (Qfgs) Marenzeller, amplif.

Quatrefages, H. n. des Annelés, t. II, 1865, pp. 116 et 145 (*C. lugens* (Ehlers) Q.); — Marenzeller, Z. Kenntn. d. adriat. Annel. (S. B. Wien. Ak. 1864), pp. 426—428 (*C. lugens*).

Syn.: *Phyllodoce* (subg. *Carobia*). Langerhans, Wurmfauna v. Madeira, II (Z. f. wiss. Zool. Bd. 33. H. 1—2), p. 307: (*Ph. (Carobia) Gervillei* Aud. Edw. et *Dohrnii* Langerh.).

Syn.: *Anaitis* (nec Mlmg.) pr. p. Claparède, Ann. du g. de Naples, Suppl. 1. c. 1870, pp. 458 — 461, pl. 9. fig. 4—6 (*A. lineata*, *peremptoria* et *pusilla* Clap.).

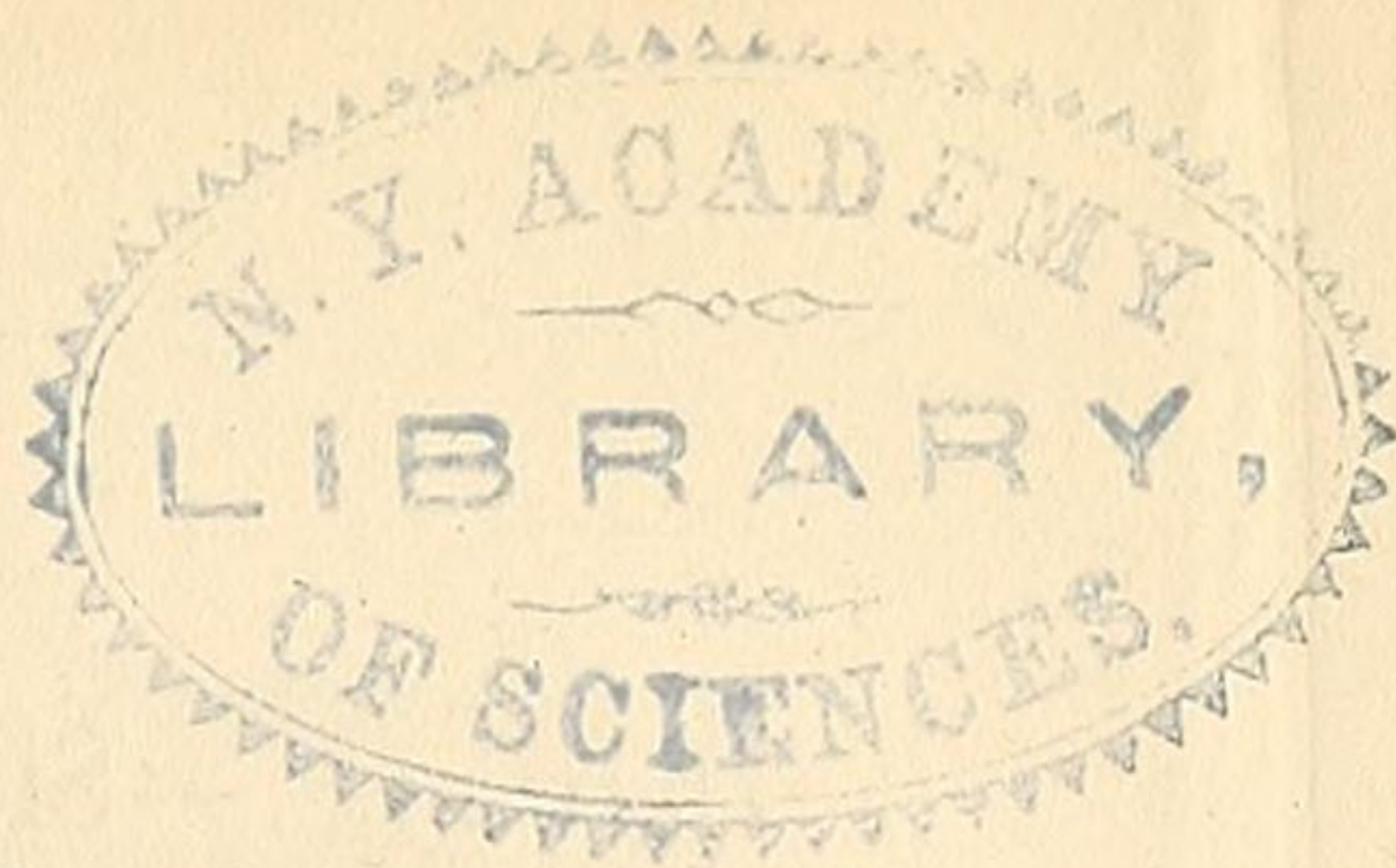
Syn.: *Phyllodoce* pr. p. Ehlers, Borstenwürmer, 1 Abth. 1864, pp. 154—158, Taf. 6. fig. 15—21 (*Ph. lugens*); — Quatrefages, H. n. des Annelés, t. II, 1865, pp. 137 — 138 (*Ph. bilineata* Jonst.), pp. 139 — 140 (*Ph. Gervillei* Aud. Edw.) et p. 142 (*Ph. mucosa* Oerst.); — Johnston, Catal. of Brit. non — parasit. Worms, 1865, p. 177, pl. 16. fig. 7—10 (*Ph. bilineata* Jonst.), — Grube, Meeresf. v. Lussin, 1864, p. 81 (*Ph. mucosa* Oerst.); Annul. Semperiana, 1. c. 1878, pp. 94 et 95—97 (2 sp. nov.: *Ph. tenuissima* et *tenera* Gr.).

An syn.: *Phyllodoce* pr. p. Grube, Annul. Oersted. 1857, pp. 12—13 (*Ph. puntarenae*, *Callaona* et *flavescens* Gr.); — Quatrefages, H. n. des Annelés, t. II, 1865, p. 139 (*Ph. Oerstedii* Qfgs. = *maculata* Oerst.), pp. 143—144 (*Ph. puntarenae*, *Callaona* et *flavescens* Gr.).

Non syn.: *Carobia*, Kinberg 1865, 1. c.

Diagn.: Cirri tentaculares 8 (4 paria), in segmentis tribus affixi; segm. 3-ium modo uno pare praeditum: cirri tentaculares utrimque 1,2,1 vel 2,1,1 dispositi. Cetera ut in genere *Phyllodoce*.

Прим. Въ Средиземномъ и Адриатическомъ моряхъ найдено 5 видовъ этого рода, въ Черномъ морѣ 2 вида; на Мадейрѣ 2 вида; на Филиппинскихъ о-вахъ тоже 2 вида; на берегахъ Великобританіи 1 видъ. Между Чернымъ моремъ (2 вида) Адриатическимъ (2 вида) и Средиземнымъ (3 вида) общихъ видовъ пока нѣтъ, что зависитъ отъ крайняго недостатка свѣденій даже по фаунѣ средиземноморской.

Tabula comparata 3 subgener.:

- A) Segmenta buccalia: 1-mum uno pare et 2-dum duobus paribus cirrorum tentacularium praedita, segm. 1-mum.:
- a) liberum. . . . Subgen. *Protocarobia* m. (4 sp.: 2 sp. ponticae; *C. tenuissima* (Gr.) et *C. Gervillei* (Aud. Edw.) Langerh.).
 - b) cum 2-do confusum vel pr. p. modo distinctum. . . Subgen. *Carobia* s. str. Qfqs. *C. lugens* Q. e mare adriat.; *C. Dohrni* Langerh. e Madeira; *C. tenera* Gr. litt. insul. Philippin.).
- B) Segmenta buccalia: 1-mum duobus paribus et 2-dum uno pare cirrorum tentacularium praedita.... Subgen. *Paracarobia* m. (*C. lineata*, *peremptoria* et *pusilla* Clap. e sinu Neapol.).

40. *Carobia lanceoligera* nov. sp.

Tab. 3. fig. 5 A, a—c.

C. tuberculatae (Bobretzky) similis, sed magis divergens.

Diagn.: Cirri dorsales omnes sat magni, late lanceolati, basi rotundato, apice anguste—producto. Setae compositae: articulo basali in apice sat inflato et spina acuta armato, articulo terminali elongato, angusto et leviter curvato. Animal flavo—viride. Oculi fusco rubro—brunnei, aspectu primo nigri.

Frequens; exempl. 3 (jun.) 15 mm. longa (Suchum).

Hab. Sinus Suchum.: 1) zona littor. in profund. 1—1,5 metr. fundo lapidoso algoso; 2) in profund. 3—4 metr. sub superfic. maris 1—1,5 metr. inter *Mytilos*, 1874 —

76/v—ix.—Sinus Jaltensis, zona littor. in profund. 0,6 metr. sub lapidibus, 1869 1/viii.

Въ Сухмуской бухтѣ найдены въ пустыхъ трубкахъ *Centrocorone* на днѣ побережья отъ таможи до турецкой канавы у крѣпости, на глубинѣ не болѣе 1½ метра; а также между большими мидіями, густо сидящими на вершинахъ подводныхъ развалинъ древней Диоскурии, вмѣстѣ съ *Eulalia virens*.

Mus. Soc. Nat. Mosq. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

41. *Carobia tuberculata* (Bobr.) n.

Syn.: *Phyllodoce tuberculata* Bobretzky. Бобрецкій, Щетинконогіе черви Севастопольск. б. (Тр. I-го С. Р. Е. 1868), pp. 150—152, fig. 37—40; Отчетъ объ изслѣд. лѣт. 1869, 1. с. 1870, p. 6. Мат. для ф. Черн. м., Аннед. 1. с. 1870, p. 242;—Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ Черном. жив. p. 109.

C. lugenti (Ehlers) Qfsg. maris adriatici proxima.

a) *Forma typica* n.

Vid. Bobretzky, 1. с. 1868.

Diagn.: Caput paulo longius quam latius. Oculi rotundati, sat magni, nigri. Long. ad 24 mm., lat. maj. vix 1 mm. segmentis ad 100 et pl. (teste Bobretzky).

Hab. Sin. Sevastopol. (Bobretzky).

b) *Forma suchumica* n.

F. typicae similis.

Diagn.: Oculi rotundati, sed fusco rubro-brunnei, aspectu primo nigri.

3 exempl. jun. 3—6,5 mm. longa, segmentis 35—64.

Hab. Sin. Suchum., prof. 1 metr. in tubulis «Centro-

corone»; 1874—76/v—ix.—Между бывшей таможенной и устьемъ турецкой канавы, въ трубкахъ *Centrocorone taurica*, покрывающихъ камни дна на глубинѣ 1 метра.

Mus. Soc. Imp. Nat. Mosq. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

c) *Var. Kerczensis* n.

Diagn.: Oculi ovales, nigri.

Animal in spiritu conserv. viridescence-brunneum, pedibus et cirris foliosis rubrescente brunneis.

2 exempl. 11—19 mm. longa, latit. 1,3 mm. (sub lapid. capta).

» juniora 5,5—9 mm. longa et ad 1 mm. lata (pelag. natant.).

Hab. Portus Kercz: 1) ad litt. ipsa sub lapidibus, 1876 1/ix. (2 exempl. maj.);—2) noctu in prof. 1—1,5 metr. pelagice natant. (3 exempl. minora), 1876 1/ix. 2 большіе экземпляра найдены у пристани Р. О. П. и Т. подъ камнями у самаго берега; а 3 меньшіе пойманы кисейнымъ сачкомъ въ темную ночь съ сосѣдней къ В. пристани, на незначительной глубинѣ, вмѣстѣ съ различными Amphipoda, Mysidae и пр.

Mus. Soc. Imp. Nat. Mosq. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

d) *Var. jaltensis* n.

Tab. 3. fig. 7, A.

Diagn.: Oculi reniformes.

Hab. Sin. Jaltensis, zona littor. 1867, aest.

Mus. Soc. Imp. Nat. Mos. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

42. *Carobia* (*Paracarobia*) *lineata* (Clap.) n.

Syn.: *Anaitis lineata*. Claparède, Annél. du golfe de Naples, Supplement, l. c. 1870, p. 458 (separat p. 94), pl. 9. fig. 4;—Бобретцкій, Дополненія въ фаунѣ Аннелидъ Чернаго моря (Зап. Кіев. Общ. Ест. томъ 6, вып. 2), separat. 1881 25/III, pp. 17—19, tab. 6. fig. 3.

1 exempl. 12 mm. long. segmentis 77 (Bobr.)

Hab. Sin. Sevastopol. 1879 aest. (Bobretzky).

Gen. PHYLLODOCE (Sav.) s. str. m.

Non syn.: *Phyllodoce* s. str. Malmgren l. c. 1865 et 1867.

Diagn.: Segmentum buccale duplex; uterque cirrorum tentacularium paria 2 gerens. Oculi 2. Pedes uniremes. Setae compositae (festucae Qfgs).

Species cognitae:

1) *Ph. Kinbergi*. Quatrefages, H. n. des Annelés, t. II, 1865, pp. 128—130, pl. 9. fig. 8—11. Hab. Guettary.

2) *Ph. Paretti* Aud. Edw. Quatrefages, Annelés, t. II, 1865 pp. 130—131;—M. Edwards, Ann. du Règne Anim. ill. pl. 13. f. 1;—Syn.: *Ph. Rathkii*, Grube, Act. Echin. u. Würmer, 1840, p. 78; Meeresf. v. Lussin, 1864, p. 81.—Hab. Mare Mediterr. et Adriat. (Lussin).

3) *Ph. breviremis*. Quatrefages, Annelés, t. II, 1865, pp. 132—133.—Hab. Guettary.

4) *Ph. albovittata*. Grube, Arch. f. Nat. 1860, p. 84; Ausflug n. Triest, 1861, pp. 142—143.

5) *Ph. corniculata*, Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 546—547, pl. 17. fig. 1.—Hab. Sin. Neapol.

Gen. ANAITIDES nov. gen.

Syn.: *Phyllodoce* s. str. Malmgren, Nordiska Hafs — Annul. (Oefv. Vet. Ak. Förh. 1865), pp. 94—95; Annul. polych. Spetsberg. Groenl. etc. 1867, p. 20.

Diagn. gen.: Segmentum buccale duplex. Cirri

tentaculares paria 4: 1-mum par sub capite, 2-dum et 3 ium in segmento primo, 4-tum in segmento 2-do affixum. Oculi 2. Cetera ut in praecedente.

11 sp. cognitae:

1) *A. citrina* m.=*Phyllodoce citrina*, Oersted, Groenl. Annul. dorsibr. 1843, p. 40, fig. 19, 21—22, 29 et 32;—Malmgren, Nord. Hafs—Annul. l. c. 1865, pp. 95—96, tab. 13. fig. 24; Annul. polych. 1867, pp. 20—21.—Hab. Spetsbergia.

2) *A. groenlandica* m.=*Phyllodoce groenlandica*, Malmgren, l. c. 1865, p. 96; Ann. polych. 1867, p. 21, tab. 2. f. 9.—Hab. Groenlandia, Spetsbergia, Finmarkia, Bahusia.

3) *A. teres* m.=*Phyll. teres*, Malmgren, l. c. 1865, p. 97. tab. 14, f. 30; Annul. polych. 1867, p. 22.—Hab. ad oras occid. Scandinaviae.

4) *A. mucosa* m.=*Phyll. mucosa* (Oersted, Annul. Danic. consp. 1843, p. 31, fig. 25, 79, 83 et 89: pr. p.) Malmgren, Annul. polych. 1867, p. 21, tab. 2. f. 7. Hab. ad oras occid. Sueciae.

5) *A. pulchella* m.=*Phyll. pulchella*, Malmgren, Annul. polych. 1867, pp. 21—22, tab. 2. fig. 8.—Hab. Bahusia.

6) *A. badia* m.=*Phyll. badia*, Malmgren, Annul. polych. 1867, p. 22, tab. 2. fig. 6.—Hab. Bahusia.

7) *A. Mülleri* (Leuck.) m.=*Phyll. maculata* (Müll.), Malmgren, Annul. polych. 1867, p. 23, tab. 3. fig. 16=*Phyll. Mülleri*, Leuckart. (Arch. f. Nat. Jahrg. 15, 1849, Bd. I, p. 204, tab. 3. fig. 13.—Hab. Islandia.

8) *A. Rinki* m.=*Phyll. Rinki*, Malmgren, Annul. polych. 1867, pp. 23—24, tab. 2. fig. 11.—Hab. Groenlandia.

9) *A. Luetkeni* m.=*Phyll. Luetkeni*, Malmgren, Annul. polych. 1867, p. 24, tab. 2. fig. 10.—Hab. Groenlandia.

10) *A. incisa* m.=*Phyll. incisa*, Oersted, Groenl. Annul. dorsibr. p. 37. fig. 44;—Malmgren, Annul. polych. 1867, p. 24.—Hab. Groenlandia.

11) *A. lamelligera* m.=*Ph. lamelligera* (pr. p.), Johnston, Catal. of Brit. non-paras. Worms, 1865, p. 175 (teste Mlmgr.)=*Phyll. lamellosa* (nec Sav., nec Rathke, nec Qfgs.), Malmgren, Annul. polych. 1867, pp. 24—25. tab. 3. fig. 17.—Hab. ad Britanniam.

Gen. A N A I T I S Mlmgr.

Malmgren, Nordiska Hafs-Annul. l. c. 1865, p. 94;—Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 547—548.

Non syn.: *Anaitis*, Claparède l. c. 1870.

Syn.: *Phyllodoce* (Sav.) Oerst. pr. p.

Diagn.: Segmentum buccale duplex; 1-mum tribus paribus cirrorum tentacularium, 2-dum uno parē instructa. Oculi 2. Cetera ut in genere *Phyllodoce* s. str.

7 species cognitae:

1) *A. Wahlbergi*. Malmgren, Nordiska Hafs-Annul. l. c. 1865, p. 94, tab. 14. fig. 31 A—C'); Annul. polych. Spetsb. etc. 1867, p. 20,

2) *A. kosteriensis*. Malmgren, Annul. polych. 1867, p. 20.

3) *A. Ehlersi* (Qfgs) m. = *Phyllodoce Ehlersii*, Quatrefoies, Annelés, t. II, 1865, pp. 135—136 = *Ph. lamelligera* (nec Jonst.), Ehlers, Borstenw. 1 Abth. 1864, pp. 139—150, Taf. 6. fig. 1—6.—Hab. Quarnero.

4) *A. vittata* (Ehl.) m. = *Phyllodoce vittata*, Ehlers, Borstenw. 1 Abth. 1864, pp. 150—154, Taf. 6. fig. 7—14;—Quatrefoies, Annelés, t. II, 1865, p. 136.—Hab. Quarnero.

5) *A. cephalotes*. Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 548—550, pl. 17. fig. 3.—Hab. Sin. Neapol.

6) *A. quadraticeps* (Gr.) m. = *Phyllodoce quadraticeps*, Grube, Annul. Semperiana, l. c. 1878, pp. 98—99, Taf. 6. fig. 2.—Hab. ad insul. Philippin.: Bohol.

7) *A. madeirensis*. Langerhans (subgen.), Wurm. v. Madeira. II (Z. f. wiss. Zool. Bd. 33. H. 1—2, 1879, pp. 307—308, fig. 44 a—b. Hab. Madeira.

Gen. 25. G E N E T Y L L I S Mlmgr.

Malmgren, Nordiska Hafs-Annulater, l. c. 1865, pp. 93—94, tab. 14 fig. 32 A D (*G. lutea* Mlmgr.); Annul. polychaeta, 1867, pp. 19—20 (142—143) (*id.*).

Syn.: *Phyllodoce* pr. p. (*Genetyllis* subgen.). Langer-

hans, Wurm v. Madeira, II (Z. f. Wiss. Zool. Bd. 33, 1879, p. 306: diagn.).

Syn.: *Phyllodoce* pr. p. *Quatrefages*, H. n. des Annelés, t. II, 1865, pp. 116 (diagn.) et 131—132, pl. 9. fig. 12—14 (*Ph. Rathkei* Qfgs, nec Gr.), pp. 133—135 (*Ph. laminosa* Sav.=*lamelligera* Jonst. et *Ph. modesta* Q.), pp. 138—139 (*Ph. maculata* Jonst., nec Oerst.), pp. 141—142 (*Ph. groenlandica* Oerst.), p. 142 (*Ph. assimilis* Oerst.), p. 144 (*Ph. macrolepidota* Schmarda);—Schmarda, Neue Annelid. 1861, p. 83, 2 figg., Taf. 29 fig. 229 (*Ph. macrolepidota* S.);—Grube, Ausfl. n. Triest, 1861, p. 127 (*Ph. laminosa* Sav.); Meeresf. v. Lussin, 1864, p. 81 (*id.*);—Jonston, Catal. of Brit. non-parasit. Worms, 1865, pp. 175—177, pl. 16. fig. 1—6 (*Ph. lamelligera* Jonst., nec Ehlers 1864), pp. 177—178 (*Ph. maculata* (L.) Jonst., nec Oerst. (= *Mülleri* Leuck., Gr.);—Claparède, Ann. du g. de Naples, Suppl. 1870, pp. 456—457, pl. 9. fig. 1 (*Ph. Panzerina* Clap.);—Marion et Bobretzky, Ann. du g. de Marseille, l. c. 1875, pp. 61—62 (*Ph. Paretti* (Blainv.) Aud. Edw. et *lamelligera* Jonst.).

Diagn. gen.: Segmentum buccale unicum, indivisum, omnia 4 paria cirrorum tentacularium gerens. Cetera ut in genere *Phyllodoce* s. str. m.

43. *Genetyllis laminosa* (Sav.) m.

Syn.: *Phyllodoce laminosa*. Savigny, Syst. des Ann. 1820, p. 43;—Audouin et M. Edwards, Ann. du litt. de France, 1834, p. 222, pl. 5 a. fig. 1—8; M. Edwards, Ann. du Règne Animal ill., pl. 13. fig. 2;—Grube, Fam. d. Annel. l. c. 1850; Sep. 1851, pp. 55 et 129; Ausflug n. Triest, 1861, p. 127; Meeresf. v. Lussin, 1864, p. 81;—Quatrefages, H. n. des Annelés t. II, 1865, pp. 133—134;—Marcusen, Z. Fauna d. Schwarzen Meeres (Arch. f. Nat. 1867, p. 358); перев.: Замѣтка о фаунѣ Чернаго моря (Тр. I С. Р. Е. 1868).

Non syn.: *Ph. lamelligera*, Jonston (proboscide magis differente. vid. Catal. of Brit. non-paras. Worms, 1865, pl. 16. fig. 2—3—Ann. of Nat. Hist. 1 ser. vol. 4, pl. 6. fig. 2 et 3).

Hab. Sinus Odessanus (teste prof. Marcusen).

№ 1. 1882.

11

Gen. 26. EULALIA (Sav.) s. str. m.

Syn.: *Phyllodoce* (Cuv.) Gr. pr. p.

„ : *Eulalia* (Sav.) Oerst. pr. p.

„ : *Eulalia* s. str. Malmgren 1865 et 1867 (3 sp.).

Diagn.: Segmentum buccale triplex; cirri tentaculares utrimque 1, 2, 1 dispositi. Oculi 2, rariter 4. Setae omnes compositae (festucae Qfgs).

17 species cognitae:

1) *E. clavigera* (Aud. Edw.) *Quatre fages* (Annelés, t. II, 1865, pp. 118—119) = *Ph. (Eulalia) viridis*, Grube (Meeresf. v. Lussin, 1864, p. 81;—*Jonston*, Catal. of Brit. non-paras. Worms, 1865, p. 178 (fig. non exact.).—Hab. ad litt. Galliae et Britanniae; ad insulam Lussin in mari Adriat.

2) *E. impostii* (Aud. Edw.), *Quatre fages* (Annelés, t. II, 1865, pp. 121—122).—Hab. La Rochelle.

3) *E. viridis*, *Oersted* (Consp. Ann. Danic. 1843, p. 27, tab. 1. fig. 22 et 30, tab. 5. fig. 85—86 et 88;—*Quatre fages*, Annelés, t. II, 1865, p. 122;—*Malmgren*, Nord. Hafs - Annul. l. c. 1865, pp. 98—99, tab. 15. fig. 39; *Ann. polych.* 1867, p. 25).—Hab. ad litt. Daniae.

4) *E. pusilla*, *Oersted* (ibid. 1843, p. 27, tab. 5 fig. 81;—*Quatre fages*, Annelés, t. II, 1865, p. 122)—Hab. ad litt. Fioniae.

5) *E. fusca*, *Oersted* (ibid. 1843, p. 28;—*Quatre fages*, Annelés, t. II, 1865, pp. 122—123).—Hab. Kulaberg.

6) *E. punctifera* (Gr.), *Quatre fages* (Annelés, t. II, 1865, p. 126) = *Ph. (Eulalia) punctifera*, Grube (Arch. f. Nat. 1860, p. 83, Taf. 3. fig. 5; *Ausflug n. Triest*, 1861, pp. 127 u. 142, Taf. 3 fig. 5; *Meeresf. v. Lussin*, 1864, p. 81)—Hab. Cherso et insul. Lussin in mare Adriat.

7) *E. lobocephala*, *Schmarda* (Neue Annel. 1861, p. 86, Taf. 30. fig. 236;—*Quatre fages*, Annelés, t. II, 1865, p. 123).—Hab. Chili.

8) *E. capensis*, *Schmarda* (ibid. 1861, p. 86, Taf. 29. fig. 231;—*Quatre fages*, Annelés, t. II, 1865, p. 123). Hab. Cap.

9) *E. caeca*, Quatrefores, Annelés, t. II, 1865, pp. 123—124.—Hab. Nova Zelandia.

10) *E. mucosa*, Quatrefores, Annelés, t. II, 1865, pp. 125—126.—Hab. Insul. Amicor.

11) *E. (Eumida) pallida*, Claparède, Annél. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 556—557, pl. 16. fig. 6 (vid. infra).—Hab. sin. Neapol.; in sinu Muggia maris Adriat. (Marenz.); Marseille (Marion et Bobr.); in sinu Sevastopol. (Bobr.); in sinu Suchum (Czern.).

12) *E. (Eumida) microceros*, Claparède, ibid. 1868, pp. 557—558, pl. 16. fig. 4.—Hab. in sinu Neapol.

13) *E. (Eumida) guttata*, Claparède (Suppl. 1870, pp. 461—462, pl. 9. fig. 2)=*E. virens*, Marion et Bobretzky (Ann. du g. de Marseille, l. c. 1875, p. 63).—Hab. in sin. Neapol. et Massiliens.

14) *E. tenax* (Gr.) m.=*Ph. (Eulalia) tenax*, Grube, Annul. Semper. l. c. 1878, pp. 99—100, Taf. 6. fig. 3.—Hab. ad insul, Philippin.: Bohol.

15) *E. (Eumida) notata*, Langerhans, Wurm. v. Madeira, II (Z. f. wiss. Zool. Bd. 33, 1879, pp. 309—310, fig. 45 a—b).—Hab. Madeira.

16) *E. bilineata*, Malmgren (Nord. Hafs-Annul. l. c. 1865, p. 99, tab. 13. fig. 26; Annul. polych. 1867, p. 25);—Non syn. *Phyllodoce bilineata* Jonston (=Phyllodoce).—Hab. ad Firmarkiam.

17) *E. problema*, Malmgren, Nord. Hafs-Annul. l. c. 1865, pp. 99—100, tab. 14. fig. 29; Annul. polych. 1867, pp. 25—26.—Hab. Groenlandia.

a) Subgen. *Eracia* (Qfgs.).

Syn: gen. *Eracia*, Quatrefores, Ann. t. II. 1865, pp. 116 et 126—127.

„ „ *Eumida*, Malmgren, l. c. 1865 et 1867 (1 sp.).

„ „ *Sige*, Malmgren, l. c. 1865 et 1867 (1 sp.).

Diagn.: Segmentum buccale 1-mum in dorso non distinctum. Oculi 2.

Sp. cognitae:

1) *Eracia (Eulalia) volucris* (Ehl.) Qfgs. Ehlers, Borstenw. 1

Abth. 1864, pp. 165—168, Taf. 7. fig. 6—10;—*Quatrefages*, *Annelés*, t. II, 1865, p. 127.—*H a b.* Fiume: in mari Adriat.

2) *Eracia (Eulalia) sanguinea*, Oersted (*Annul. Danic. consp.* 1843, p. 28, tab. 5. fig. 80—82;—*Quatrefages*, *Annelés*, t. II, 1865, p. 123) = *Eumida sanguinea*, Malmgren (*Nord. Hafs—Annul. l. c.* 1865, pp. 97—98, tab. 14. fig. 28; *Annul. polych.* 1867, p. 25).—*H a b.* Scandinavia, Britannia.

3) *Eracia fusigera* (Mlmgr.) m. = *Sige fusigera*, Malmgren, *Nord. Hafs - Annul. l. c.* 1865, pp. 100, tab. 14. fig. 27; *Annul. polych.* 1867, p. 26.—*H a b.* ad Bahusiam et in sinu Christianiensi.

Species transitans: Segmentum bucc. 1-mum in dorso vel distinctum vel non distinctum.

1) *Eracia (Eulalia) virens* (Ehl.) Qfsgs. Ehlers, *Borstenw.* 1 Abth. 1864, pp. 159—164, Taf. 7. fig. 1—5;—*Quatrefages*, *Annelés*, t. II, 1865, p. 127 (vid. infra)—*H a b.* Quarnero (Ehlers); sin. Muggia in mari Adriat. (Marenzeller); Marseille (Marion et Bobr.); Madeira (Langerhans).

44. *Eracia (Eulalia) virens* (Ehl.) Qfsgs.

Syn.: *Eulalia virens*. Ehlers, *Borstenwürmer*, 1 Abth. 1864, pp. 159—164, Taf. 7. fig. 1—5 (*forma typica* m.);—Бобрецькій, *Щетинкологіе черви Севастопольской бухты* (Тр. I Съѣзда Р. Е. 1868), pp. 16—17.

Syn.: *Eracia virens*. *Quatrefages*, *H. n. des Annelés*, t. II, 1865, p. 127.

Syn.: *Eulalia* (subg. *Eumida*) *virens*. Бобрецькій, *Отчетъ объ изслѣд. лѣт. 1869, l. c.* 1870, p. 6; *Мат. для фауны Черн. моря, Аннел.* l. c. 1870, p. 243;—Ульянинъ, *Мат.* 1872, *Списокъ Черном. живот.* p. 109;—Marenzeller, *Z. Kenntn. d. adriat. Annel.* (SB. Wien. Ak. 1874), p. 424;—Marion et Bobretzky, *Ann. du g. de Marseille*, l. c., 1875, p. 63.

Syn.: *Eulalia* (subgen. *Eumida*) *guttata*. Claparède, *Ann. du g. de Naples, Suppl.* l. c. 1870, pp. 461—462, pl. 9. fig. 2 (color.)—*variatio guttata* m.

Syn.: *Eulalia viridis* (nec Oerst.). Langerhans, *Wurmf. v. Madeira*, II (*Z. f. wiss. Zool. Bd.* 33, 1879, p. 309)—*forma major* m. ad 100 mm. longa, segm. 220).

Var. pontica m.

Antennae in basi parum inflatae, praesertim media. Cirrorum tentacularium par posterius 1-mo longius (sed non brevius) et cirris tentacularibus superioribus segmenti 2-di parum modo brevius. Setae (compositae) articulo terminali angustato, plicato et serrato (interdum maxime distincte) insignes.

A) *Forma sevastopolica*.

Vid. Bobretzky, l. c. 1868 et 1870.

Hab. Sin. Sevastopol. (Bobretzky).

B) *Forma suchumica*.

Corpus laete-viride vel flavescens-viride, in parte mediana brunnescens. Oculi plus minusve ovales, vel fere rotundi (sicut in *forma typica* a clar. Ehlers descr. et depict.), fusco rubro brunnei (luc. transit.), in luce non transit. colore vermilionis insignes,

У одного экземпляра, изъ числа заключенныхъ въ глицериновые препараты, ясно видны по 2 щетинки съ каждой стороны 2-го (последняго) ротового сегмента.

Развитыя вполнѣ яйца я наблюдалъ въ Сухумѣ 1—3 сентября.

Hab. Sin. Suchum.: 1) in profund. 1 metr. fundo lapidoso; 1874 1—3/IX;—2) in profund. 1 metr. inter *Cystoziras*, 1874 15—31/VIII;—3) prof. 1 metr. in tubulis *Centrocorone*, 1874 1—3/IX;—4) ibid. noctu pelagice natans, 1874 15/VIII;—5) in profund. 2—6 metr., sub superfic. maris circ. 1—1,5 metr. inter *Mytilos* et in limo inter lapides, 1874 11—31/VIII.—Frequens.

На глубинѣ около 1 метра ловилась: 1) на камняхъ дна противъ устья турецкой канавы; 2) тамже въ трубкахъ *Centrocogone*, покрывающихъ камни дна (5 экз. въ одну экскурсію); 3) тамже и ближе къ крѣпости, между *Cystoziga*'ми, растущими густо на камняхъ дна; 4) тамже ночью, плавающие въ водѣ до поверхности моря.

На глубинѣ 2—6 метровъ ловилась: 1) межъ мелкими мидіями (*Mytilus*), густо покрывающими остатки древнихъ стѣнъ, выдающіеся противъ крѣпости съ глуб. 2 метровъ, ниже поверхности моря ок. 1 метра (августъ 1874); 2) между большими *Mytilus* (мидіями), прикрѣпленными на вершинахъ такихъ же стѣнъ, погруженныхъ противъ крѣпости на глубинѣ 3—6 метровъ и лежащихъ ниже пов. моря около 1—1,5 метра; а также въ углубленіяхъ ихъ вершинъ (ниже пов. моря 1 метръ), въ илу (май и іюнь 1876, весьма обыкновенна).

Mus. Soc. Imp. Nat. Mosq. (coll. praep. microscop. Czerniavsky).

b) Subg. *Eulalia* s. str. m.

Vid. sup. (17 sp. cogn.).

45. *Eulalia pallida* Clap.

Syn.: *E. flavescens* Bobretzky. Б о б р е ц к і й, Щетинконогіе черви Севастопольской бухты (Тр. I-го Съѣзда Р. Е. 1868, pp. 153—154), pp. 17—18, tab. 2. fig. 41—43.

Syn.: *E. (Eumida) pallida*. Claparede, Ann. du g. de Naples, 1 part. 1. c. 1868, pp. 556—557, pl. 16. fig. 6 (color.);—Б о б р е ц к і й, Отч. объ изсл. лѣт. 1869, 1. c. p. 6; Мат. для ф. Черн. м., Аннел. р. 243;—Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. моря, 1872, Списокъ Чер. жив. р. 109;—Margenzeller, Z. Kenntn. d. adriat. Annel. (SB. Wien. Ak. 1874), p. 423 (Bai Muggia);—Marion et Bobretzky, Ann. du g. de Marseille, 1. c. 1875, p. 62.

Forma suchumica.

Corpus e viride-flavescens, intestino brunneo. Oculi plus minusve subrotundi, fusco-rubro-brunnei, aspectu primo nigri. Segmentum buccale 2-dum utrimque setis 2-bus armatum.

4 exempl. (in statu tranquili) 5,5 (jun.)—11 mm. longa, segmentis 62 et pl.; exempl. 11 mm. longum: ova numerosa, elongate ovalia, colore pulchro viridi, vesicula magna in medio praedita.

Animal etiam in aqua putrida bene vivens.

Hab. Sinus Suchum.: 1) profund. circ. 1 metr. in tubulis *Centrocorone*, 1874 1/IX (exempl. oviferum); 2) profund. 0,5 metr. in lapid. perforatis, 1874 1/IX.—Самый большой экземпляр, съ зрѣлыми яйцами, пойманъ 1-го сентября противъ устья турецкой канавы, въ трубкахъ *Centrocogone*, покрывающихъ камни дна на глуб. 1 метра; жилъ въ тарелкѣ съ водою еще два дня послѣ того, какъ вода совсѣмъ испортилась и, вѣроятно, прожилъ бы еще долѣе.—4 небольшіе экземпляра найдены въ издыравленномъ валунѣ (пронизанномъ тонкими ходами), взятомъ 1-го сентября противъ устья турецкой канавы, на глубинѣ не болѣе 0,5 метра; камень положенъ былъ въ мелкій сосудъ съ морской водою, и только когда вода уже воняла и большіе nereidy погибли отъ того еще 4 сентября, то *Eulalia* вылѣзли только 6-го сентября (заклучены въ препараты).

Къ сожалѣнію, я не пользовался на мѣстѣ сочиненіемъ Claparède'a объ аннелид. Неаполит. залива, а потому не имѣлъ случая при помощи живыхъ экземпляровъ опредѣлить той разницы, которая несомнѣнно должна

быть между черноморскими представителями этого вида и типической формой.

Mus. Soc. Imp. Nat. Mosq. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

Forma sevastopolica (*Eulalia flavescens* Bobr., l. c. 1868 et 1870).

Hab. Sin. Sevastopol. (Bobretzky).

c. Subgen. *Pterocirrus* Clap., 1868 et 1870.

Langerhans, 1879.—Vid. Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, p. 558.

Diagn.: Segmentum buccale triplex. Cirri tentaculares utrimque 1,2,1 dispositi; *ventralis segmenti 2-dilimbo membranaceo lato (interdum velifero) instructus*. Oculi 2. Setae omnes compositae (festucae Qfgs).

Species cognitae:

1) *Eulalia (Pterocirrus) limbata*. Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 558--559, pl. 27. fig. 6.—Hab. in sinu Neapol.

2) *E. (Pteroc.) marginata*. Claparède, ibid. 1868, pp. 559--560, pl. 18. fig. 1.

3) *E. (Pteroc.) velifera*. Claparède, ibid. 1868, pp. 560--562, pl. 17. fig. 2;—Marion et Bobretzky, Ann. du g. de Marseille, l. c. 1875, pp. 63--64.

4) *E. (Pteroc.) microcephala*. Claparède, Ann. du g. de Naples, Suppl. l. c. 1870, p. 462, pl. 9. fig. 3.—Hab. in sinu Neapol. (Clap.); mare Adriat. (Marenz.).

5) *E. (Pteroc.) macroceros* (Gr.) Bobr.—Vid. infra.

46. *Pterocirrus (Eulalia) macroceros* (Gr.) Bobretzky.

Syn.: *Phyllodoce (Eulalia) macroceros*. Grube, Beschreib. neuer oder wenig bekannter Anneliden, 5-ter Beitr. (Arch. f. Nat. 1860,

p. 82, Taf. 3. fig. 4); Ausflug nach Triest u. d. Quarnero, 1861, pp. 127 u. 141—142, Taf. 3. fig. 4 (Quarnero).

Syn.: *Eulalia volucris*. Ehlers, Borstenwürmer, 1 Abth. 1864, pp. 165—168, Taf. 7. fig. 6—10 (Fiume).

Syn.: *Eulalia macroceros*. Quatrefoies, H. n. des Annelés, t. II, 1865, p. 126.

Syn.: *Eulalia (Pterocirrus) macroceros*. Бобрецькій, Мат. для ф. Черн. м., Аннел. I. с. 1870, pp. 244—246, tab. 9. fig. 18—20;—Marenzeller, Z. Kenntn. d. Adriat. Annelid. (SB. Wien. Akad. 1874), pp. 424—426 (Bai Muggia prope Triest);—Marion et Bobretzky, Ann. du g. de Marseille, I. с. 1875, p. 63.

Var. pontica n.

Eul. (Pteroc.) volucris Ehl. Бобрецькій, Отчетъ объ изсл. лѣт. 1869, I. с. 1870, p. 6.

E. (Pteroc.) macroceros. Бобрецькій, Мат. для ф. Черн. моря I. с. 1870, pp. 244—246, tab. 9. fig. 18—20;—Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ черном. жив. p. 109.

Голова въ спокойномъ состояніи коротко-овальна, т.-е. какъ и на рисунокѣ у Бобрецькаго (по описанію же его — продолговато-овальна), и даже нѣсколько короче. У 3-хъ изъ изслѣдованныхъ экземпляровъ сзади каждаго глаза полоска чернаго пигмента, которая по Бобрецькому встрѣчается часто и у севастопольскихъ экземпляровъ. Конечный членикъ щетинокъ не вездѣ прямъ, какъ наблюдалъ Бобрецькій (у севастоп. экз.), но даже въ одномъ и томъ же пучкѣ представляется и прямымъ, и слегка (болѣе или менѣе) изогнутымъ въ направленіи къ задней части червя, а иногда еще къ вершинѣ (членика) вторично слегка изогнуть въ обратную сторону, т.-е. принимаетъ сигмоидальную форму.

9 exempl. 8—16 mm. (in contract.), extens. 11—20 mm. longa, segmentis 63—73. Corpus flavescens-brunneum, intestino rubrescente-brunneo; cirris dorsali-

bus viridescente-brunnescentibus; unum exempl. cinereo-flavescens. Oculi fusco-rubro-brunnei, aspectu primo nigri.

Ova maxime numerosa, vive-viridia (1874 1—4/IX).

Hab. Sinus Suchum.: 1) in profund. circ. 1 metr. sub lapidibus, frequens, 1876 13/VIII; 2) profund. circ. 0,5 metr. in lapide perforato (3 exempl.) 1874 1/IX; 3) profund. circ. 2 metr. et sub superfic. maris circ. 1—1,5 metr. inter *Cystoziras* densas, 1874 11/VIII (2 exempl.).

2 первые экземпляра были пойманы противъ сухумской крѣпости, на верхней поверхности большаго обломка древней стѣны (около 1—1,5 метра ниже поверхности моря), обросшей густыми *Cystozira*'ми; они взяты съ мелкими *Mytilus* (мидіями), прикрѣпленными въ безчисленномъ количествѣ, группами. Одинъ изъ этихъ червей хорошо прожилъ у меня въ жаркой комнатѣ 2 дня, а другой 4 дня (пока были брошены въ спиртъ).

Три другіе экземп. найдены въ издыравленномъ валунѣ, взятомъ противъ устья турецкой канавы съ дна, на глубинѣ 0,5 метра: выползли изъ камня только чрезъ 3 сутокъ, когда вода уже сильно воняла и крупныя nereidy погибли еще наканунѣ; большій экз. былъ весь набитъ ярко-зелеными яйцами.

Кромѣ того найдена въ изобиліи противъ устья тур. канавы на глуб. 1 метра подъ камнями.

Mus. Soc. Imp. Lat. Mosq. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

Hab. 2. Sin. Sevastopol. (Bobretzky).

Gen. MESOEULALIA nov. gen.

Syn.: *Phyllodoce* (Cuv.) Gr. pr. p.

„ : *Eulalia* (Sav.) Oerst. pr. p.

Diagn.: Segmentum buccale duplex. Cirri tentaculares utrimque 2,2 dispositi. Oculi 2 (*M. incompleta?*). Setae omnes compositae (festucae Q.). Cetera ut in gen. *Eulalia*.

Species cognitae:

1) Segmentum buccale primum in dorso bene distinctum...

M. incompleta m. = *Eulalia incompleta*, Quatrefages (Annelés, t. II, 1865, pp. 124—125). H a b. in freto „de Torres“.

2) Segmentum buccale 1-um in dorso non distinctum... *M. obtecta* m. = *Eulalia obtecta*, Ehlers (Borstenw. 1 Abth. 1864, pp. 169—173, Taf. 7. fig. 11—17;—Quatrefages, Annelés, t. II, 1865, p. 126;—Marion et Bobretzky, Ann. du g. de Marseille, l. c. 1875, p. 64).—H a b. Martinsica: in mari Adriat 1; Marseille.

Gen. PARAEULALIA nov. gen.

Syn.: *Phyllodoce* (*Eulalia*) pr. p. Grube, 1878.

Diagn.: Segmentum buccale duplex. Cirri tentaculares in segmento 1-mo utrimque 3, in segmento 2-do utrimque 1 dispositi. Oculi 4. Setae compositae. Cetera ut in gen. *Eulalia*.

Sp. unica: *P. multicirris* m. = *Phyllodoce* (*Eulalia*) *multicirris*, Grube (Annul. Semperiana, l. c. 1878, pp. 95 u. 100—101, Taf. 6. fig. 4.—H a b. ad insul. Philippin.

Gen. EULALIDES nov. gen.

Syn.: *Phyllodoce* (Cuv.) Gr. pr. p.

„ *Eulalia* (Sav.) Oerst. pr. p.

Diagn.: Segmentum buccale unicum, cirros tentaculares omnes gerens. Oculi 2. Setae omnes compositae (festucae Q.). Cetera ut in gen. *Eulalia*.

Sp. unica: *E. saxicola* (Quatrefages, Magaz. de Zool. 1843, pl. 1. fig. 1—6; Annelés, t. II, 1865, pp. 119—120).—H a b. ad insul. Chausey.

Fam. 12. **Hesionea** Grube.

(M. Sars, Schmarda, Ehlers, Claparède).

Syn.: *Hesionidae*, Malmgren 1867.

Grube, Fam. d. Annel. l. c. 1850; Separat. 1851, pp. 58 et 130—131; Meeresfauna v. Lussin, 1864, pp. 82—83 (1 *Psamathe*, 1 *Oxydromus*, 1 *Hesione*);—K e f e r s t e i n, Unters. üb. nied. Seeth. l. c. 1862, pp. 107—109, Taf. 9. fig. 32—36 (1 *Psamathe*);—C a r u s, Handb. d. Zool. Bd. II, 1863, p. 438;—E h l e r s, Borstenw. 1 Abth. 1864, pp. 181—202, Taf. 8 (tab. compar. 8 gen.; 1 *Orseis*, 3 *Podarke*, 1 *Periboea* n. g.);—C l a p a r è d e, Glan. Ann. du Port-Vendres, 1864, sur une Phyllodocien etc., p. 61, pl. 4. fig. 1 (1 *Oxydromus*);—Q u a t r e f a g e s, H. n. des Annelés, t. II, 1865, pp. 13—15, pl. 8. fig. 10—15 (1 *Syllidia* n. g.), pp. 41—43 (2 *Kefersteinia* n. g.), pp. 90—111, pl. 9 fig. 17 (tab. 10 gen., 15 gen. descr.), pp. 640, 656—657 et 664—665 (suppl.);—J o n s t o n, Catal. of Brit. non-parasit. Worms, 1865, pp. 181—184, pl. 14 a. fig. 4 (1 *Psamathe* Jonst.);—M e c z n i k o w, Beitr. z. Kenntn. d. Chaetop. (Z. f. wiss. Zool. Bd. 15, 1865, vid. infra: 1 *Microphthalmus* n. g.);—K i n b e r g, Annul. nova, l. c. 1865, pp. 244—245 (1 *Hesione* n. sp., 2 *Leocratis* n. g.);—M a l m g r e n, Annul. polych. etc., 1867, pp. 31—32 (1 *Ophiodromus*, 6 *Castalia*: 2 nov.);—C l a p a r è d e, Ann. du g. Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 535—545, pl. 18. fig. 3—4 (1 *Psamathe* Kef., 1 *Tyr-rhena* n. g., 1 *Telamone* n. g.); Suppl. l. c. 1870, pp. 482—484, pl. 12. fig. 1 (1 *Stephania* n. g.);—Б о б р е ц к и й, Мат. для ф. Черн. м. Аннел. l. c. 1870, vid. infra (2 *Microphthalmus* Meczn.);—M a r e n z e l l e r, Beitr. z. Kenntn. d. adriat. Annel. (1 B. Wien. Ak. 1874, pp. 428—431: 1 *Mania* Qfgs, 1 *Ophiodromus* M. Sars); 2-er Beitr. (ibid. 1876, pp. 143—146, Taf. 2 fig. 1 (1 *Ophiodromus* n. sp.=*Gyp-tis*);—M a r i o n e t B o b r e t z k y, Ann. du g. de Marseille, l. c. 1875, pp. 48—56, pl. 5—7. fig. 15—16 (1 *Podarke* Ehl., 1 *Gyptis* n. g., 1 *Magalia* n. g.);—G r u b e, Annul. Semperiana, l. c. 1878, pp. 102—110, Taf. 6. fig. 5—7, Taf. 15. fig. 10 (2 *Hesione*, 2 *Leocrates* Kinb., 2 *Irma* n. g.);—L a n g e r h a n s, Wurmf. v. Madeira, II (Z. f. wiss. Zool. Bd. 33, 1879, pp. 305—306 (1 *Syllidia*=*Pseudosyllidia* m., 1 *Magalia* et 1 *Hesione*).

Tabula comparata 22 generum Hesionidarum:

I. Pedes uniremes.

A) Proboscis nulla. Palpi nulli. Antennae 5. Cirrorum tentacularium 2 paria. Oculi. 4. . . .
Gen. Orseis Ehlers, 1864 (Qfgs).

B) Proboscis inermis.

+ Palpi nulli.

a) Antennae 2. Cirri tentaculares:

1) 6 paria. Oculi 4. . . . gen. *Telamone*
Clap. 1868 (syn.: *Fallacia* Mar. et Bobr.
1875).

2) 8 paria. Oculi 4. gen. *Fallacia*
Qfgs. 1865 (nec. Mar. et Bobr. 1875).

b) Antennae 4. Cirri tentaculares:

1) nulli (?) Oculi 4. gen. *Cirro-*
syllis (Schmarda pr. p.) m.: *C. tuberculata*
Schmarda (Neue Annel. 1861, p. 76, tab.
28. fig. 223).

2) 2 paria. Oculi:

*) 2. Corpus grande (ad 730 mm. long.),
segmentis maxime numerosis (ad
332). gen. *Myriana* Cuv. (Qfgs).

**) 4. gen. *Pseudosyllides* nov.
gen. (Syn.: *Cirro-syllis* pr. p. Schmar-
da, l. c. p. 76, Taf. 28. fig. 225: *C.*
picta Schmarda).

3) 3 paria. Oculi 2 parvi. Proboscis bre-
vissima. . . gen. *Lopadorhynchus* Grube
(Quatr., nec Schmarda).

4) 6 paria. Oculi 4. Corpus sat magnum,
sed segmentis parum numerosis. . . gen.
Hesione Sav. (Qfgs).

5) 7 paria. Oculi 4..... gen. *Peribaëa*
Ehlers, 1864 (Qfigs).

6) 8 paria. Oculi 4..... gen. *Psamathe*
(Jonst. olim) Keferst. rec. 1862, Clap.
1868. (Syn.: *Kefersteinia* Qfigs. 1865).

c) Antennae 5. Cirri tentaculares:

1) 3 paria. Oculi 4.... gen. *Schmardiella*
nov. gen. (syn.: *Cirrosyllis* pr. p.
Schmarda, Neue Annel. 1861, p. 77,
tab. 28. fig. 224: *C. didimocera* S.).

2) 5 paria. Oculi 4... gen. *Mania* Qfigs.
1865 (Marenzeller).

3) 6 paria. Oculi:

*) 4..... gen. *Podarke* (Ehlers pr. p.
1864) Qfigs. 1865; Marion et Bobr.
1875.

***) 2 exigui.... gen. *Parapodarke* nov.
gen. (vid. infra).

d) Antennae 8. Cirri tentaculares:

1) unum par (an semper?). Oculi 4 (an
semper?)..... gen. *Pseudosyllis* Qfigs.
1865.

C) Proboscis maxillis armata:

+ maxillis 2, styleto nullo.

a) Palpi nulli. Antennae 4; 2 posteriores ar-
ticulatae. Cirri tentaculares: 6 paria, om-
nes articulati. Oculi 4..... gen. *Syllidia*
Qfigs. 1865 (nec Langerhans 1879).

b) Palpi 2. Antennae 2. Cirri tentaculares (? paria) et dorsales omnes articulati. Oculi 4.... gen. *Pseudosyllidia* nov. gen. (syn.: *Syllidia* (nec Qfgs. 1865), Langerhans 1879, l. c. p. 305: *S. armata* Lang. (nec Qfgs.)=*Pseudosyllidia armata* m.).

+ + maxillis 2 et styleto 1.

a) Palpi duo. Antennae 2. Cirri tentaculares: 6 paria. Oculi 4.... gen. *Magalia* Marion et Bobretzky, 1875 (Langerhans 1879).

+ + + maxillis 4.

a) Palpi nulli. Antennae 4. Cirri tentaculares: 1 par. Oculi 2.... gen. *Pisione* Gr. (Ehlers, Qfgs).

II. Pedes subbiremes, minuti, fasciculis setarum 2.

A) Proboscis inermis.

a) Palpi nulli. Antennae 5. Cirri tentaculares: 6 paria. Oculi 2 minimi.... gen. *Microphthalmus* Mecznirow, 1865 (Bobretzky 1870).

III. Pedes biremes.

A) Proboscis inermis.

+ Palpi duo, bi—articulati. Antennae 3. Cirri tentaculares:

a) 6 paria. Oculi. 4.... gen. *Ophiodromus* M. Sars 1860; Marenzeller 1875 (syn.: *Stephania* Clap. 1870).

b) 8 paria. Oculi 4.... gen. *Gyptis* Marion et Bobretzky, 1875 (syn.: *Oxydromus* Marenzeller, 1876).

B) Proboscis armata.

+ Palpi nulli.

a) Antennae 4. Cirri tentaculares: 4 paria. Oculi 4. Proboscis denticulis maxilliformibus armata.... gen. *Castalia* Sav.
(Qfgs).

b) Antennae 5 tuberculumque frontalis unum. Cirri tentaculares: 8 paria. Oculi Proboscis maxillis 2 armata..... gen.
4. *Tyrrhena* Claparède, 1868.

Tabula comparata 2 gener. et 3 specierum maris Nigri:

A) Pedes subbiremes (labiis 2: superiore et inferiore), fasciculis setarum 2..... Gen. *Microphthalmus* Mecz. (Bobr.).

a) Fasciculus set. superior acicula una et setis simplicibus (?) modo 2—3 formatus. Cirri tentaculares cirris dorsalibus non longiores. Corpus album.... *M. similis* Bobretzky.

b) Fasciculus set. superior acicula una et setis compositis parum numerosis formatus; fascic. inferior setis simplicibus aciculiformibus formatus. Cirri tentaculares plerumque cirris dorsalibus longiores. Corpus ad 20 mm. longum, leviter rubescens, capite albo. Segmenta ad 20.... *M. fragilis* Bobretzky.

B) Pedes uniremes, fasciculo setarum unico... Gen. *Parapodarke* nov. gen.

a) Corpus pellucidum brunnescente viridescens, circ. 15,5 mm. longum, segmentis 59..... *P. lubrica* nov. sp.

Gen. 27. MICROPHTHALMUS Mecz. n.

Мечников, Beitr. z. Kenntn. d. Chaetopoden (Z. f. wiss. Zool. Bd. 15, 1865, pp. 334—335, Taf. 24. fig. 10—12: *M. Schelkowi* Mecz. n., Helgoland);—Бобреткѣй, Отч. объ изсл. лѣт. 1869, 1. с. 1870, р. 6: 2 sp. indetermin.); Мат. для ф. Черн. м., Аннел. 1. с. 1870, pp. 238—241, fig. 9—12 (*M. fragilis* et *similis* Bobretzky);—Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ черном. жив. р. 109.

47. *Microphthalmus fragilis* Bobr.

Бобреткѣй, Мат. 1. с. 1870, pp. 239—241, fig. 10 et 12.

Hab. Sin. Sevastopol. (Bobretzky).

48. *Microphthalmus similis* Bobr.

Бобреткѣй, Мат. 1. с. 1870, р. 241, fig. 9—11.

Hab. Sin. Sevastopol. (Bobretzky),

Gen. 28. PARAPODARKE nov. gen.

Gen. *Podarke* (Ehl.) Qfgs. proxima, ad generem *Microphthalmus* Mecz. n. transitans.

Corpus elongatum, segmentis numerosis. Caput antennis 5 et oculis modo 2 exiguis praeditum. Segmentum buccale triplex; cirris tentacularibus 12. Pedes uniremes, cirris duobus, acicula unica, festucarum (setarum compositarum) fasciculo unico, lato et unam setam hastiformem continente, insignes.

49. *Parapodarke lubrica* nov. sp.

Tab. 4 fig. 10 a—d.

Caput antice rotundatum, in basi latius. Antennae fusiformes, brevissimae, uniarticulatae, laeves. Oculi la-

№ 1. 1882. 12

terales, minimi, nigri. Segmentum buccale triplex; cirri tentaculares utrimque 2,2,2 dispositi, uniarticulati, laeves, fusiformes, breves, retrorsum crescentes, ne paris 5-ti minores et tenuissimi. Corpus elongatum, angustum, pellucidum, segmentis setigeris 55; segmento ultimo pedibus destituto, rotundato, postice papillis nonnullis angustis obsito. Pedum: cirrus dorsalis magnus (major quam tentacula posteriora), fusiformis, sed articulo basali nullo; cirrus ventralis tenuissimus; setae compositae articulo terminali simplici et elongato insignes; seta hastata sat fortis. Animal (viv.) pellucidum, brunnescente-viridescens, agilissimum, maxime vivax et lubricum.

1 exempl. 15,5 mm. long.

Hab. Sin. Jaltensis, zona supralittoral. (supra horizont. maris), sub lapidibus humidis littoralibus, 1869 4/VIII.— Противъ Ялтинской таможи, у бульвара, на берегу, непосредственно выше горизонта воды.

Прим. Движенія этой аннелиды на объектномъ стеклѣ необыкновенно быстрыя, въ чемъ она сходна съ видами рода *Podarke*. Продержанная въ блюдечкѣ съ морской водой всю ночь, не потеряла живости движеній и, придавленная покровнымъ стекломъ, по прежнему вполнѣ легко скользила подъ нимъ (подобно многимъ рѣсничнымъ червямъ) и совершенно выползала наружу. Удержать ее на мѣстѣ не было возможности.

Mus. Soc. Imp. Nat. Mosq. (coll. praep. micr. Czerniavsky).

Fam. 13. **Aphroditacea** (Sav.) s. str. Clap.

Subfam. 1. *Polynoidae* (Kinberg) Clap. 1868.

Syn.: Fam. *Polynoidae* Mlmgr.; tribus „*Polynoidiens*“ Clap. 1868.

Gen. 29. P A R A N Y C H I A nov. gen.

Gen. *Nychia* *) Malmgren proximum.

*) gen. *Nychia*. M a l m g r e n, Nordiska Hafs-Annulater (Oefv. Vet. Ak. Förh. 1865, p. 56. tab. (tab. dichot. gener.) et pp. 57—61, tab. 8. fig. 1 A—E (*N. cirrosa* (Pall.) Mlmgr.); Annulata polych. Spetsberg. etc. 1867, pp. 5—6, tab. 1. fig. 4 A—E (*N. cirrosa* (P.) et *Amondseri* Mlmgr.).

Diagn: Corpus breve, lineare. Segmenta pauciora quam 45. Elytra paria 15, totum dorsum perfecte tegentia, scabriuscula, in segmentis 2, 4, 5, 7, 9. 23, 26, 29, 32 obvia. Antennae laterales sub basi antennae mediae (tentaculi Kinb., Mlmgr.), incisuram capitis occupantis, orientes. Setae rami superioris tenuiores quam setae rami inferioris, superiores apice integro, inferiores *apice bidentato insignes*. Cirri anales duo sub ano affixi.

50. *Paranychia taurica* nov. sp.

Syn.: *Polynoe granulosa* (!) Bobretzky (non Rathke). Б о б р е ц к і й, Отчетъ о зоол. изслѣд. лѣт. 1869, 1. с. 1870, pp. 5 et 7—8 (syst. sanguinif.); Мат. для ф. Черн. м., Аннел. 1. с. 1870, pp. 189—193, tab. 9. fig. 1—4;—У л љ а н и н ъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ черном. жив. р. 108 (гр. р.).

Syn.: *Polynoe reticulata*. Б о б р е ц к і й Дополн. къ ф. Аннел. Черн. моря, separ. 1881 $\frac{25}{III}$ pp. 3—5.

Caput multo brevius quam latum, antice in prominentias duas mammiformes non curvatas productum. Antennae cirrique tentaculares et dorsales papillis brevissimis et sparsis obsiti, in apice attenuati, sub apice non inflati. Palpi papillis minimis dense obsiti. Oculi 4 sat magni, utrimque bini approximati, in tra-

peziam brevem dispositi, 2 postici rotundati a marginibus paullo remoti, 2 anteriores omnino laterales et fere post medium longitudinis utriusque marginis lateralis longitudinaliter siti, oblonge-ovales. Elytra ovalia vel leviter reniformia, margine postico papillis brevibus, margine externo papillis longis cylindraceis densisque et in apice leviter clavate dilatatis obsitis, latere superiore, parte antica laevi et incolorata excepta, dense scabriuscula, denticulis microscopicis conicis fuscis, cellulis incoloratis circumdatis, armata. Segmenta postica elytris carentia modo 5. Ramus superior pedum minor, acicula et setis brevibus numerosis, ad apicem curvatis et in margine convexo denticulis obtusis longe obsitis. Ramus inferior acicula et setis in apice bidentatis, parte subapicali curvata elongata gracilique et infra dilatata, margine concavo dentibus paucis (8) armato. Setae inferiores superioribus longiores et crassiores. Cirri anales cirris dorsalibus posticis longiores, segmentis 7 posticis non breviores.

Corpus saepissime rubrescente-brunneum et plus minusve violaceum, vel flavescens, vel cinerescens.

Long. corp. ad 15 mm., latit. ad 3—4 mm.; segmentis 37. Elytra interdum assymetrice disposita, sinistrorsum 15 et dextrorsum modo 13!

Hab. Sinus Sevastopol. (Bobrétzky).

Gen. 30. EUNOA Malmgrn.

Syn.: *Eunoë*. Malmgren, Nordiska Hafs-Annul. (Oefv. Vet. Ak. Förh. 1865, p. 56. tab. (comp. gener.) et pp. 61—64, tab. 8. fig. 3—4 (*E. Oerstedii* Mlgr. et *nodosa* (M. Sars) Mlgr.).

Eunoa. Malmgren, Annul. polych. Spetsberg., Groenl. etc. 1867, p. 6 (2 sp. cit.).

Syn.: *Polynoe* pr. p. Oersted, M. Sars, Quatrefages, Claparède.

Diagn. (amplif.): Corpus haud anguste elongatum. Segmenta pauciora quam 45. Elytra, paria 15, totum dorsum tegentia, in segmentis pedibus instructis 1, 3, 4, 6, 8. . . . 22, 25, 28, 31 obvia. Antennae laterales sub basi ant. mediae (tentaculi Mlgr.), incisuram capitis occupantis, orientes. Setae rami superioris breviores et paullo crassiores quam setae rami inferioris, versus apicem paulum attenuatum spinulis brevissimis, in crebris transversis dispositis, asperae; setae rami inferioris infra apicem glabrum leviter curvatum seriatim transverse spinulosae. Cirri anales duo sub ano affixi.

51. *Eunoa mammiloba* nov. sp.

Tab. 3. fig. 8 a—d.

Caput antice fissum, lobis (2) mammiforbibus latis, papilla apicali minima. Oculi 4 sat magni, ovoides, trapezoidaliter siti, laterales, magis remoti. Antennae, palpi et cirri tentaculares papillis obsita. Elytrae reniformes, laeves. Pedum fasciculus superior setis praevaletibus (1-mi gen.) gracilibus, ad apicem leviter curvatis et longe annulatis, denticulis obtusis utrimque dispositis armatis (fig. a); 2-di gen. abbreviatis et fortiter curvatis, non annulatis, parte dentata brevi; fasciculus inferior setis fere rectis, ad apicem hastiforme dilatatis et utrimque denticulatis formatus. Setae omnes (aciculis except.) utrimque denticulatae, obtusae. Fasciculi superior et inferior acicula singula acuta et fusca armati.

2 exempl.: maj. 8 mm. long. et vix ad 1 mm. lata, cum pedib. ad 2,8 mm. lata; segmentis 32.

Hab. Sin. Jaltensis, in prof. 0,5 metr., sub lapidibus; 1869 30/ VII.—За Ялтинской слободкой, по направлению къ рыболовному заводу, за первыми большими камнями, лежащими въ морѣ близъ берега.

Mus. Zool. Acad. Petropol. (Czerniavsky).

52. *Eunoa truncata* nov. sp.

Tab. 3 fig. 9 a—c.

Caput magis breve, fere duplo latius quam longius, antice fissum, lobis (2) late rotundatis, papilla apicali nulla. Oculi sat magni, 2 postici ovales ad marginem posterior. approximati; 2 anteriores in medio longitudinis capitis prope marginem lateralem utrimque siti, magis elongati, triplo fere longiores quam lati. Antennae, palpi, cirri tentaculares et dorsales papillis obsiti. Elytra in segm. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 23, 26 etc. disposita; forma et structura sic ut in praecedente. Setae sic ut in praecedente.

1 exempl. jun. 5 mm. longum et ad 0,7 mm. latum, cum pedib. ad 1,5 mm. latum; segmentis circ. 32.

Hab. Sinus Jaltensis, una cum praecedente.

Mus. Zool. Acad. Petrop. (Czerniavsky).

Gen. 31. L A G I S C A Malmgrn.

Malmgren, Nordiska Hafs-Annul. (Oevf. Vet. Ak. Förh. 1865, p. 56. tab. (dichot. gener.) et pp. 65—66, tab. 8. fig. 2, A—E: *L. rarispina* (M. Sars) Mlgr.); Annul. polych. Spetsberg. etc. 1867, pp. 7—9, tab. 1. fig. 3 A—E (diagn. gen. emend.; *L. rarispina* (M. Sars) et *propinqua* Mlgr.);—Marenzeller, 2-ter Beitr. z. Kenntn d. adriat. Annelid. (SB. Wien. Ak. 1876), pp. 133—139, Taf. 1 (*L. extenuata* Marenz.=*Ehlersi* Mlgr.);—Langerhans, Wurm. v. Madeira, II (Z. f. wiss. Zool. Bd. 33, 1879, pp. 274—275, fig. 3a—c (*L. propinqua* Mlgr.)).

Syn.: *Polynoe* pr. p. Grube, M. Sars, Quatrefoes, Claparède.

Diagn. (amplif.). Corpus haud anguste elongatum. Segmenta pauciora quam 50. Elytra, paria 15 (13—15), totum dorsum segmentis ultimis ad 10 exceptis (Mlgr.) vel fere vix uno excepto (*L. Ehlersi*=*extenuata* Marenz.) tegentia. Antennae laterales sub basin ant. mediae (tentaculi Mlgr.), incisuram capitis occupantis, orientes. Ramus superior pedum parvus, parte inferiore in processum conico-acuminatum producta, setis numerosis, apicem versus transverse spinulosis. Setae rami inferioris superioribus longiores et tenuiores, ad apicem transverse spinulosae vel denticulatae, apice integro vel obsolete bidentato (in juvenibus, teste Malmgren., semper conspicue bidentato). Cirri anales duo sub ano affixi.

53. *Lagisca Ehlersi* Malmgren.

Syn.: *Polynoë cirrata* (non Müll.). Grube, Ausflug n. Triest etc. 1861, pp. 23, 81 et 126; Meeresf. v. Lussin, 1864, pp. 77—78.

Syn.: *Lagisca Ehlersi*. Malmgren, Annul. polych. Spetsb. etc. 1867, p. 134 (descript. null.).

Syn.: *Lagisca extenuata*, Marenzeller, 2-ter Beitr. z. Kenntn. d. adriat Annelid. l. c. 1876, pp. 133—139, Taf. 1.

Non syn.: *Polynoe extenuata*, Grube 1840, Claparède 1868 et 1870, Marion et Bobretzky 1875.

Non syn.: *Polynoe longisetis*, Grube 1863 et 1864=*Antinoë longisetis* Gr. (Arch. f. Nat. 1863, pp. 37—38, Taf. 4. f. 1).

Var. pontica m.

Tab. 3. fig. 10 A—C, a—l.

Formae adriaticae (typicae) similis.

Diagn.: Caput antice usque fere ad basin distincte divisum, marginibus internis bene expressis, lobis (2) sat longis et antice obtuse-rotundatis. Antennae 3 et cirri tentaculares papillis elongatis tenuibus obsiti; palpi ad basin intus papillis obsiti. Setae in fasciculo inferiore cristis transversis obtusangulis et *distincte serratis*, denticulis pr. p. sat fortibus. Elytra illis *formae adriaticae* simillima. Proboscis doliiformis, apertura papillis destituta.

5 exempl. 8,5 et pl. mm. longa, segmentis 34 et pl. (exempl. majora incompl.): 1869.

1 exempl. 16 mm. longum et ad 4 mm. latum, cum pedibus et setis ad 7 mm. latum; segmentis 40 (capite et segm. anale incl.); elytra ad 3,2 mm. longa et 2 mm. lata; proboscis ad 5 mm. longa et 2 mm. lata (1870).

Цвѣтъ червя въ спирту красновато-бурый; элитры бурыя; густые пучки щетинокъ желтоватые.

Элитры почковидной формы; верхняя ихъ поверхность по виду мелкозернистая; наружный край усаженъ нитеобразными сосочками, а задній въ передней части усаженъ мелкими тупыми зубчиками. Элитры съ перваго взгляда кажутся усѣянными мелкими зернами, а края кажутся лишенными сосочковъ. Но при значительномъ увеличеніи и внимательномъ разсматриваніи, замѣчаются на краю очень нѣжные и тонкіе сосочки, между которыми встрѣчаются гораздо болѣе толстые, иногда перехваченные при основаніи. Рядомъ замѣчаются перистые волоски. Зерна верхней поверхности оказываются зубьями, похожими на коническіе зубы нѣкоторыхъ акулъ (см. Margenzeller, l. c. fig. 1 D и 1 E.).

Hab. Sin. Jaltensis: 1) zona littoral. in prof. 0,5 metr.

fundo lapidoso, 1867 9/VII (3 exempl.); 2) zona littor. in prof. 1—1,5 metr. inter. *Cystoziras*, 1867 17/VII (2 exempl.); 3) in profund. 10—12 metr., 1870 29/III (1 exempl. majus).

Mus. Zool. Acad. Petropol

5 экземпляровъ были найдены въ прибрежной полосѣ Ялтинскаго залива въ іюль 1867 г.: первые 3 на мысѣ Св. Іоанна, на глуб. 0,5 метра между мелкимъ гравіемъ составляющимъ дно. Другіе 2 экз. пойманы между альгами, одѣвающими большіе камни у рыболовнаго завода.—Самый большой экземпляръ найденъ въ числѣ богатой добычи, наполнявшей пустое яйцо морскаго кота, вынесенное сѣтями, при ловлѣ камбалы противъ Ливадіи и Орианды, съ глубины 10—12 метровъ (29 Марта 1870 г.).

Gen. 32. HARMOTHOË (Kinb.) Mlmgr.

Kinberg, Ann. nova. . . .;—Malmgren, Nordiska Hafs-Annulater, l. c. 1865, p. 56 (tab. dichot. gener.) et 66, tab. 9. fig. 8 (*H. imbricata* (L.) Mlgr.); Annul. polych. etc. 1867, pp. 9—10 (*H. imbricata* (L.) et ? *clavigera* (M. Sars);—M. Sars, in: Nyt Magaz. for Naturv. XII, p. 294 (*H. clavigera* M. S.).

Прим. Вставляя этотъ родъ, я уже не имѣлъ подъ руками соч. Claparède'a Ann. du g. de Naples, Margenzeller'a и Marion et Bobretzky. Но припоминаю, что есть по крайней мѣрѣ, въ одномъ изъ нихъ описаніе 1—2 формъ этого рода.

54. *Harmothoe incerta* (Bobr.).

Syn.: *Polynoe incerta* Bobretzky. Бобрецкій, Дополн. къ фаунѣ Аннел. Черн. моря, separ. 1881 25, III, pp. 5—7, tab. 6. fig. 1 A—g.

Syn.: *Polynoe sp.* Bobretzky. Бобрецкій, Мат. для фауны Аннел. Чернаго м. 1870, p. 192, nota.

Long. corp. ad 15 mm., latit. ad 3 mm., segmentis ad 37; elytra 15 paria.

Hab. Sin. Sevastopol. (Bobretzky).

Прим. Проф. Бобрецькій на стр. 6—7 указываетъ этому виду мѣсто въ родѣ *Harmothoe*.

Gen. 33. E V A R N E Malmgren.

Malmgren, Nordisca Hafs-Annul. l. c. 1865, p. 56. tab. (dichot. gener.) et pp. 71—72, tab. 9. fig. 7 A—D (*E. impar.* = *Polynoe impar* Jonst., Claparède); Annulata polych. Spetsberg., Groenl. etc. 1867, pp. 10—11 (id.);—Marion, Draguages au larg de Marseille (Ann. des sc. nat. 1879, tom. 8, Art. № 7, pp. 13—15, pl. 15. fig. 1—1 f: *E. Antilopes* (M'Intosh) Marion).

Syn.: *Polynoe* pr. p. Langerhans, Wurm. v. Madeira, II (Zeitschr. f. wiss. Zool. Bd. 33. 1879, pp. 275—276, fig. 5 a—g: *P. zonata* Langerh. *).

Diagn.: Corpus breve. Segmenta pauciora quam 45. Antennae laterales sub basi ant. mediae, incisuram anter. capitis occupantis, orientes. Elytra, paria 15, in minoribus modo 13—14, in segmentis pedibus instructis 1, 3, 4, 6, 8. 22, 25, 28, 31 obvia, totum dorsum perfecte tegentia. Setae rami superioris seriatim transverse spinulosae, breviores et multo crassiores quam setae rami inferioris. Cirri anales duo sub ano affixi.

55. Evarne (?) granulosa (Rathke).

Syn.: *Polynoe granulosa*. Rathke, Z. Fauna d. Krym, l. c. 1837 pp. 408—409.

*) Здѣсь встаетъ замѣтить, что и другой видъ *Polynoe*, описанный въ той же работѣ (*P. spinifera* Ehlers var., l. c., p. 275. fig. 4), ошибочно отнесенъ Лангерхансомъ къ роду *Polynoe* s. str., такъ какъ входитъ въ рѣзко отличный родъ *Harmothoe*.

Non syn.: *Polynoe granulosa* (!), Bobretzky 1870 (omnibus characteribus divergens, teste ipso clar. Bobretzky).

Elytra, 14 paria, granulata («wie bei *P. squamata* (Aud. Edw.) granulirt». Rathke, l. c.), totum dorsum perfecte tegentia, retrorsum crescentia, duobus modo paribus posticis minoribus quam antecedentibus, forma sicut in *Polynoë laevi* Aud. Edw. (= ? *Laelilla alba* Mlmgr.) et margine omnino laevi. Segmenta posteriora elytris carentia modo 2 vel 3. Segmenta setigera 32—34. Cirri anales duo sat longi et styliforme acutati. Antennae omnes 3 breves, palpis multo breviores, media duobus lateralibus (internis) crassior, sed brevior. Cirri tentaculares segmenti 1-mi circ. aequae magni ac palpi. Ramus inferior pedum sicut in *Pol. laevi* Aud. Edw. superiore multo major et setis multo longioribus et multo plus numerosis instructus. Proboscis longe exsertilis, apice 16 papillis panniformibus («lappenartige»), brevibus, triangulatis, depressis et elegantibus.

Color corporis et elytrorum magis variabilis: («einige Exemplare» R.) fusco rufus, vel («andere» R.) fusco rubro-brunneus, vel («noch andere») fere isabellinus.

Long. corp. non protract. 15,6—18,2 mm. (6—7 lin.); latit. corp. 5,2—6 mm. (2—2 $\frac{1}{3}$ lin.) et cum setis 7,8—8,5 mm. (3—3 $\frac{1}{4}$ lin.); proboscis exserta ad 3,9 mm. (1 $\frac{1}{2}$ lin.) longa; cirri anales in exempl. 15,6 mm. (6 lin.) longo—3,46 mm. (1 $\frac{1}{3}$ lin.) longi.

Hab. Sinus Sevastopol., mense Aprilio, sub lapidibus, rara; sed mense Junio (aqua littorali magis calida) non occurr. (Rathke).

Gen. 34. PARAPOLYNOE nov. gen.

Gen. *Polynoë* (Sav.) Mlmgr. proximum.

Diagn.: Cirri anales 2. Articulum basale antennae mediae (tentaculi Mlgr.) incisuram anticam capitis non totam occupans (parum incrassatum). Setae omnes scapelliformes, ad apicem denticulis paucis armatae, apice simplici et obtuso, vel (*P. crassipalpa*) pr. p. bidentato et sat acuto; setae rami inferioris longiores et latiores.

Characteres secundar. Corpus elongatum, lineare, depressum. Elytra, paria 15, solum in parte anteriore (minore) dorsi, in segmentis setigeris 1, 3, 4, 6. . . . 20, 22, 25, 28 et 31 obvia. Antennae laterales sub basi antennae mediae affixae. Palpi magis validi et crassi, papillis minimis microscopicis obsiti. Cirri anales dorsalibus paulo longiores.

Species cognitae regionis mediterraneae:

1) *Parap. crassipalpa* (Marenz.) m.=*Polynoe crassipalpa* Marenzeller (Z. Kenntn. d. adriat. Annel. l. c. 1874, pp. 412—419, Taf. 2).

2) ? *Parap. scolopendrina* (Sav.) m.=*Polynoe scolopendrina* Sav. (nec Jonst., nec Mlgr.). (Savigny, Syst. des Ann. p. 25;—Audouin et M. Edwards, Ann. du litt. de France (Ann. des sc. nat. 1832, p. 428, pl. 7. f. 17 et 19);—Marenzeller, Z. Kenntn. d. adriat. Annel. l. c. 1874, pp. 419—420)=*Polynoe variegata* Grube (Annul. Oersted. l. c. 1857, p. 49. Hab. Madeira).

56. *Parapolynoë sevastopolica* nov. sp.

Syn.: *Polynoe scolopendrina* (non Sav.) Bobretzky. Бобрецкій, Отчетъ о зоолог. изсл. лѣт. 1869, l. c. 1870, p. 5; Мат. для ф. Черн. м., Аннел. l. c. 1870, pp. 193—195, tab. 9. fig. 5—8;—Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ черном. жив. p. 108;—Бобрецкій, Дополн. къ ф. Аннел. Черн. моря, separ. 1881 $\frac{25}{III}$ pp. 7—8.

Non syn.: *Polynoe scolopendrina* Sav.; Aud. Edw. 1833, Marenzeller 1874 (vid. supra).

Non syn.: *Polynoe scolopendrina*, Jonston 1840 et 1865, M. Sars 1860, Malmgren 1865=*Polynoe Jonstoni*, Marenzeller 1874 (= *Polynoe* s. str. Mlgr. l. c. 1865).

Caput angustatum, non latius quam longum, lateribus rotundatis, lobis anticis obtuse-mammiformibus, in prominentias apicales chitinosas non productis. Oculi 4 laterales, fere in quadrangulum dispositi, sat magni et rotundi, 2 antici paululo plus distantes et ab apice lorum parum remoti. Antennae et cirri omnes ad apicem fere filiformes, parte dilatata papillis obsita. Antenna media sat magna, palpis fere non brevior; ant. laterales duplo breviores. Cirri tentaculares utrimque bini, palpis vix breviores, inferior superiore vix brevior. Elytra mollia, rotundata, fere incolorata, margine papillis sparsis cylindricis brevibusque obsito; paris 1-mi ceteris majora, sed modo margines laterales capitis tegentia; cetera pedes non omnino tegentia. Cirri dorsales sat breves, fasciculum inferiorem non superantes. Cirri ventrales magis breves (sed non subulati) et papillis obsiti. Papilla ventralis pedum in segmento 20° modo bene distincta et retrorsum sensim crescens, in dimidio posteriore corporis cirro ventrali non brevior et multo crassior. Dorsum laeve (tuberculis nullis). Fasciculi setarum: superior setis vix 7—9 magis brevibus et sat crassis, inferior multo fortior, setis longioribus, formati. Setae omnes in apice simplices et obtusae, parte dilatata brevi, in margine unico dentibus obtusis vix 7-nis armata, in ramo inferiore multo latior, fere lanceolata.

Corpus 20—30 mm. longum et (pedib. except.) vix 2 mm. latum; segmentis 62—73 (2 exempl., Bobr.).

Color: vid. Bobretzky, l. c.

Hab. Sinus Sevastopol. (Bobretzky).

Subfam 2. *Pholoidae* m.

Syn.: fam. *Sigalionina* (Kinb.) Mlmgr. 1865. — Fam. *Sigalionidae*

Mlmgr. 1867. — Tribus *Pholoidae* Clap. 1868. — Fam. *Pholoididae* Baird 1868.

Gen. 35. PHOLOE Jonst.

Jonston, Catal. of Brit. non-parasit. Worms, 1865, pp. 121—122 et 340, pl. 6. fig. 1—5 et pl. 13 (*Ph. inornata* Jonst.=*Palmyra ocellata* Jonst.; *Ph. eximia* Dyster n. sp.); — Malmgren, Nordiska Hafs Annul. l. c. 1865, pp. 89—92, tab. 9. fig. 13, A—D (*Ph. minuta* (F.) Oerst.=*baltica* Oerst.=*assimilis* Oerst.=*inornata* Jonst.=*Palmyra ocellata* Jonst.); Baird, Monogr. of the Aphroditacea (Journ. Linn. Soc. vol. 9, 1868, p. 36 (5 sp. cogn.); — Claparède, Ann. du g. de Naples (1 part. l. c. 1868, pp. 387—391), sep. pp. 77—81, pl. 3. fig. 1, A—F (observ. gen.; *Ph. synophthalmica* Clap.); — Бобрецкій, Мат. для ф. Черн. м., Аннел. l. c. 1870, pp. 195—196 (*Ph. ocellata* Bobr.); — Panceri, La luce e gli organi luminosi di alcuni annelidi (Atti della R. Acad. Scienze fis. et matem. di Napoli, 1875, p. 16 (*Ph. brevicornis* Panc. n. sp.).

7 spec. cogn.

57. *Pholoe synophthalmica* Clap.

Claparède, Ann. du g. de Naples (1 part. l. c. 1868, pp. 389—391), separ. pp. 79—81, pl. 3. fig. 1, A—F*). — Marion et Bobretzky, Annél. du g. de Marseille l. c. 1875, pp. 7—9.

Var. pontica m.

Syn.: *Sigalion ocellatum* Bobretzky. Бобрецкій, Щетинконогіе черви севастопольск. бухты (Тр. I-го С. Р. Е. 1868, pp. 140—142, tab. 1. fig. 1—5).

Syn.: *Pholoe acellata* Bobretzky. Бобрецкій, Отчетъ о зоол. изсл. лѣт. 1869, l. c. 1870, p. 5; Мат. для ф. Черн. м., Аннел. l. c. 1870, pp. 195—196; — Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ черном. жив. p. 109.

Syn.: *Pholoe minuta*. Бобрецкій, Дополн. къ ф. Аннел. Чернаго моря, separ. 1881 25/III, pp. 8—9.

*) *Var. typica* m. e sinu Neapolitano: Elytra spinis marginalibus biseriatis dispositis.

Larvae et evolut.: Бобрецкій, Въ исторіи развитія аннелидъ (Зап. Кіев. Общ. Ест. томъ 3. вып. 3), separat. 1873, pp. 10—12, tab. 9 (6 figg.).

Diagn.: Elytra spinis in margine externo uniseriatim dispositis; spinae breves vel longae (dimidium latitudinis elytrorum attingentes. Long. ad 5—6 mm.

Щетинки нижней вѣтви ножныхъ бугорковъ, какъ еще замѣтилъ Бобрецкій въ 1-й своей статьѣ, сложныя. Въ переднихъ ногахъ ихъ конечный зазубренный членикъ удлинень и пальчато-зазубрень (очень вѣжно), что не было замѣчено Бобрецкимъ, а указано Сларагèде'омъ. Но на фиг. 1 В у Сларагèде'а этотъ членикъ изображень гораздо менѣе вытянутымъ и утоньшеннымъ, чѣмъ это замѣчается на переднихъ ногахъ сухумскихъ экземпляровъ. — Живеть хорошо въ аквариумахъ.

8 exempl. 2,7—3,3 mm. longa (4 exempl. in praep.).

Hab. Sin. Suchum.: 1) in profund. 2—3 metr., sub superfic. maris 1,5—2 metr., inter *Mytilos* magnos, 1876/VIII, sat communis; 2) profund. circ. 10—15 metr. inter *Ostreas*, 1876 6/VIII. — Весьма обыкновенна на большихъ *Мидіяхъ*, покрывающихъ боковыя поверхности подводныхъ древнихъ стѣнь, поднимающихся вправо отъ устья турецкой канавы и противъ крѣпости съ глуб. 2—3 метровъ, ниже поверхности моря на 1,5—2 метра (августъ); найдена также на устрицахъ, купленныхъ у грека, ловившаго по его словамъ на глуб. 10—15 метровъ.

Mus. Zool. Acad. Petrop. (4 exempl.).

Hab. 2-dum: Sin. Sevastopol.; frequens (Bobretzky, exempl. ad 5—6 mm. longa).

Fam. 14. Nephthydea Grube.

(Kinberg, Ehlers, Qfgs, Mlmgrn 1865, Claparède).

Syn. *Nephthyacea* Jonst. 1865.—*Nephthydidae* Mlmgrn. 1867, l. c. p. 17.

Gen. 36. NEPHTHYS Cuvier.

Главные источники:

Audouin et M. Edwards, Ann. du litt. de France, 1834, pp. 232—238, pl. 5B. fig. 1—6 (2 sp. et 1 dub.);—Quatrefages, H. n. des Annelés, tom. I, 1865, pp. 419—431 (16 sp.);—Ehlers, Borstenwürmer, 2 Abth. 1868, pp. 587—637, Taf. 23. fig. 6—42 (22 sp.+5 sp. dub. enum.; 8 sp. descr.: 5 nov.).

Кромѣ того: Schmarda, Neue Annel. 1861, pp. 89—91, figg., Taf. 30. fig. 237 (3 sp. nov.); Kinberg, Annul. nova l. c. 1865, p. 239 (3 sp.: 2 nov.);—Malmgren, Nordiska Hafs—Annul. ibid. 1865, pp. 103—106, tab. 12. fig. 17—21 (5 sp.: *N. incisa* n. sp.); Annul. polych. Spetsberg. etc. 1867, pp. 17—19 (6 sp.: *N. lactea* n. sp. non descr.);—Grube, Anneliden — Ausbeute d. M. S. Gasse (Monatsb. Berl. Akad. f. 1877, Berl. 1878, pp. 533—537: 3 nov. sp.: *N. trissophyllus* et *modesta* e Kerguelen; *N. dibranchis* e Nova Guinea).

Species cogn. regionis mediterraneae:

1) *N. scolopendroides* (Delle Cz.). Audouin et M. Edwards, Ann. du litt. de France, l. c. 1833, p. 238;—Quatrefages, H. n. des Ann. tom. I. 1865, p. 429;—Claparède, Ann. du g. de Naples, 1 part. l. c. 1868, pp. 486—490, pl. 16. fig. 1;—Marion, Dragages au large de Marseille (Ann. des sc. nat. 1879, tom. 8, Art. № 7), pp. 16—17, pl. 15. fig. 2.—Syn.: *Nereis scolopendroides*, Delle Cz. i a j e, Memorie, Tom. II. pp. 401 et 424; Descrizione, t. III, p. 99 et tom. V. p. 106, tav. 99.—Syn.: *Nephthys neapolitana*, Grube, Act. Ech. u. Würmer d. Adriat. u. Mittelm. 1840, p. 71 (tesse Clap., l. c.).

2) *N. Ehlersi* nov. sp. = *N. Hombergi* (nec Cuv., nec Aud. Edw. nec Qfgs), Ehlers, Borstenwürmer, 2 Abth. 1868, pp. 619—626, Taf. 23. fig. 7 u. 42 (pr. p?: forma neapolitana).

3) *N. Langerhansi* nov. sp. = *N. Hombergi* (nec Cuv., nec Aud. Edw., nec Qfgs), Langerhans, Wurmf. v. Madeira, III (Z. f.

wiss. Zool. Bd. 34. H. 1, 1880, pp. 302—304 u. 315, Taf. 16. fig. 38 a—k).

4) *N. agilis*, Langerhans, ibid. 1880, pp. 304—305 u. 315, Taf. 16. fig. 39 a—g.

Tabula comparata 5 specier. regionis mediterraneae:

I. Oculi distincti nulli.

a) Setae in fasciculo anteriore breves, parte apicali modo brevi costata; in fasciculo posteriore tenues et graciles, leviter curvatae, laminulis modo minutis et in parte brevi obsitis; praeter ea setae omnino laeves. Caput pentagonum, longius quam latum, a segmento buccale bene divisum, antennis magis minutis et acuminatis, duobus utrimque approximatis, posterioribus paulo majoribus.... *N. Ehlersi* nov. sp. = *N. Hombergi* Ehlers (nec Cuv., nec Aud. Edw., nec Qfgs).

b) Setae costatae longae et in ramo superiore longiores, costis transversis numerosis (ad 60) ad apicem longe obsitae. Setae ceterae omnes laeves: genera 3; generis 1-mi sat numerosae et graciles; gen. 2-di et 3-ii lanceolatae. Caput hexagonum, antennis anticis minimis, posticis duplo majoribus, reversis apicem capitis fere superantibus..... *N. maeotica* nov. sp.

II. Oculi 2:

A) lenticulis destituti, in segmento setigero 1-mo ganglion. cephalic. insidentes:

a) magni et ovals. Antennae subaequales et obtusae, non conicae, anteriores quasi membrana usque ad medium junctae, posteriore utrimque ab anteriore magis remota et post

medium capitis sita. Caput ovatum, elongatum. Ganglion cerebrale angustissimum.....
N. agilis Langerhans.

- b) minimi et rotundi. Antennae conicae et subacuminatae, posteriore utrimque ab anteriore remota et distincte majore, post medium marginis capitis sita. Caput magis minutum et breve, aequae longum ac latum, trapezoidale, postice latius, margine posteriore non distincto. Ganglion cerebrale sat crassum, antrorsum latius, antice sinuatum, postice fissum et utrimque unam *capsulam auditoriam* (otolitho nullo) gerens. Setae in ambobus fasciculis: 1) praevalentes (fig. cit. 1 B) graciles, in medio plicatae, ad apicem margine uno longe et tenuissime serrato; 2) rectae, parte subapicali longa laminis minutis obsita insignes, in fasciculo superiore divisionem superiorem minut. formantes..... *N. scolopendroides* (Delle Cz.) Clap.

- B) lenticulis praediti, in segmento 3-io supra ganglion. cephalic. siti. Pedum rami superioris fasciculus inferior et rami inferioris fasciculus superior: setis simplicibus, dilatatis, rectis, in apice truncatis, ad apicem longe dentatis, dentibus maxime latis et subrotundatis (l. c. fig. 38 b). Fasciculi ceteri duo: setis dense serratis formati (l. c. fig. 38 c).... *N. Langerhansi* nov. sp.

Прим. Ehlers справедливо замѣтилъ, что о *Nephtys Hombergi* господствуетъ не малое недоразумѣніе. Онъ призналъ, что Quatrefages правильно отдѣлилъ *N. Hombergi* Cuv. въ особый видъ *N. Cuvieri*. Но самъ

Ehlers описалъ и изобразилъ подъ именемъ *N. Hombergi* видъ совсѣмъ несходный съ тѣмъ, который такъ прекрасно установили Audouin et Milne Edwards, а позднѣе (1865) Quatrefages подкрѣпилъ новымъ изслѣдованіемъ типическихъ экземпляровъ, хранящихся въ Парижѣ. Ehlers не обратилъ должнаго вниманія на лѣвую фигуру таблицы у Audouin и M. Edwards'a, гдѣ изображена своеобразная копьевидная щетинка, только фигура не обозначена №-омъ; въ текстѣ щетинка эта не упомянута, но Quatrefages прекрасно описалъ ее какъ *seta subcomposita*, т. е. такую, которую съ перваго взгляда легко принять за сложную щетинку. Подобной неизвѣстно ни у какого другаго вида. Форма головы у *N. Hombergi* по Quatrefages'у «*quadratum, postero coarctatum*», а у *N. Hombergi* Ehlers = *Ehlersi* m. «*Kopflappen fünfeckig*».

Ehlers слишкомъ поспѣшно отнесъ къ этому своему виду *N. assimilis* Oerst., Malmgren, видъ совершенно особенный, вооруженный и совсѣмъ другими щетинками (см. Malmgren, Nord. Hafs-Annulater, figg.).

Ehlers присоединилъ сюда-же еще *N. neapolitana* Gr.

Langerhans опять подъ тѣмъ-же несчастнымъ именемъ описываетъ опять новый видъ, да еще и вооруженный глазами (даже снабженными хрусталиками). Онъ замѣчаетъ самъ различія, а все-же почему-то опредѣляетъ свой видъ за тотъ-же, который описанъ Ehlers'омъ.

Это чрезмѣрное стараніе сливать въ одно различные виды есть только слѣдствіе недосмотровъ въ прежней литературѣ, происходящихъ отъ того, что другія цѣли (анатомическія и т. д.) ставили нерѣдко для даннаго автора точное опредѣленіе на 2-й планъ. При этомъ

упускается изъ виду, что на этихъ опредѣленіяхъ должны покоиться выводы, испещрять которыя ошибками едва-ли полезно.

58. *Nephtys maeotica* nov. sp.

Tab. 3. fig. 6 A—D, a—d.

N. cirrosae Ehl. pr. p. similis, sed magis divergens.

Caput hexagonum, paulo longius quam latius, sup. vis. utrimque segmento orale fere omnino circumdatum. Antennae posticae anticis multo majores, utrimque ante medium lateris affixae; tubercula lateralia in angulis posticis sita. Oculi nulli. Cirri tentaculares magis breves. Tubercula setigera (pedes) utrimque 2 antica ad later. capitis sita, par 1-mum ante cirros tentaculares affixum. Rami pedum intervallo lato divisi; ramus superior sat simplex, cirro minimo, branchia crassa, parum elongata et falciforme fortiter curvata; ramus inferior labio lato insignis, cirro ventrali crasso et brevi. Aciculae fuscae et validae, in basi conice dilatatae, ad medium sat inflatae (et canali interno dilatato), in apice transversim striatae et obtuse acutatae; lamina accessoria apicali nulla. Setae rami superioris et inferioris sat numerosae et plus minusve curvatae; 4 genera: 1-mum gracile et ad apicem longe costis transversis numerosis (ad 60) obsitum; 2-dum gracile, omnino capillare et laeve; 3-ium abbreviatum, laeve et in apice lanceolate-dilatatum; 4-tum similiter lanceolatum sed peculiare: denticulis subapicalibus nonnullis obtusis et apice angusta insigne. Proboscis?..... (non exserta).

Animal in spiritu conserv. colore flavo-brunneo.

1 exempl. incompl. (segmenta antica modo 15 bene

conserv.), segmentis plus quam 45; long. corp. plus quam 21 mm., latit. ad 2 mm., cum pedib. ad 2,5 mm. (setis except.).

Hab. in sinu Arabat. maris Azovici (maeotici) ad littora ipsa (una cum «*Hediste diversicolor*») capta, 1870 15/1.— Найдень утромъ 15 января, между водорослями у самага берега противъ почтовой станціи, при холодномъ вѣтрѣ и пасмурной погодѣ.

Mus. Zool. Acad. Petrop.

Прим. Видъ этотъ рѣзко отличается отъ всѣхъ извѣстныхъ пока средиземноморскихъ видовъ: щетинками, формою головы, ея положеніемъ и т. д.

59. *Nephtys Hombergi* (Aud. Edw.) Qfigs.?

Syn.: *N. Hombergi* Cuv? Бобрецкій, Отчетъ о зоол. изсл. лѣт. 1869, 1. с. 1870, р. 5.

Syn.: *N. Hombergii* Aud. Edw.? Бобрецкій, Мат. для ф. Черн. м., Аннел. 1. с. 1870, р. 211; — Ульянинъ, Мат. для ф. Черн. м. 1872, Списокъ черном. жив. р. 109; — Бобрецкій, Допол. къ ф. Аннел. Чернаго м. separ. 1881 25/ш, pp. 12—13.

Syn.: *N. Hombergii* Quatrf. Шманкевичъ, О безпозв. жив. лимановъ близъ Одессы (Зап. Новор. Общ. Ест. том. 2, вып. 2, 1873, pp. 276 et 293—294.

Hab. Sinus Sevastopol., fundo arenoso, una cum Amphioxus; fundo limoso (ex. minora) (Bobretzky), exempl. circ. 70 mm. longa et ad 5 mm. lata. — Liman Suchoi (=lacus salinus) prope Odessam (Schmankewicz, 7 exempl.).

Въ виду путаницы, господствующей со временъ Кювье относительно этого вида, желательное точное опредѣленіе черноморской формы, сравненіе самое осторожное со всѣми тѣми формами, которыя различными авторами

описывались подъ этимъ именемъ. Прилагая выше таблицу 5 видовъ, найденныхъ пока въ предѣлахъ средиземноморской зоологической области, я желалъ обратить вниманіе на нѣкоторыя самыя надежныя изъ противорѣчій разныхъ авторовъ, доказывающихъ, что эти виды изслѣдованы еще очень плохо и односторонне, кончая даже превосходными монографіями Ehlers'a, Claparède'a и Langerhans'a. Написано-то о нихъ пожалуй и много, но самое существенное на половину упускалось изъ виду, и эти большія описанія почти не даютъ данныхъ для сравненія мѣстныхъ разновидностей и даже видовъ.

(Продолженіе будетъ.)